

Pedagogicko-organizačné pokyny

na školský rok 2010/2011

Bratislava 2010

O B S A H

ÚVODNÉ SLOVO.....	4
1 VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE A POKYNY.....	6
1.1 Organizácia školského roka 2010/2011	6
1.1.1 Mimoriadne prerušenie obdobia školského vyučovania	6
1.1.2 Celoslovenské testovanie žiakov 9. ročníkov základných škôl	7
1.1.3 Maturita.....	7
1.1.4 Medzinárodné merania.....	7
1.2 Informácie a odporúčania k výchove a vzdelávaniu v školách a školských zariadeniach	8
1.3 Súťaže, projekty a programy	14
2 ŠKOLY.....	18
2.1 Všeobecné pokyny	18
2.2 Materské školy	21
2.3 Základné školy	23
2.4 Stredné školy.....	25
2.5 Výchova a vzdelávanie detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	28
2.5.1 Všeobecné pokyny	28
2.5.2 Školská integrácia detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	30
2.5.3 Špeciálne školy, špeciálne triedy	33
2.6 Základné umelecké školy	35
2.7 Jazykové školy	36
3 ŠKOLSKÉ ZARIADENIA	36
3.1 Školské výchovno-vzdelávacie zariadenia.....	36
3.1.1 Školský klub detí.....	37
3.1.2 Školské stredisko záujmovej činnosti a centrum voľného času.....	37
3.1.3 Školský internát.....	37
3.2 Špeciálne výchovné zariadenia	38
3.3 Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie.....	39
3.4 Školské účelové zariadenia	42
3.4.1 Škola v prírode	42
3.4.2 Zariadenia školského stravovania	43
4 UČEBNICE A ŠKOLSKÉ TLAČIVÁ	44

5 KONTINUÁLNE VZDELÁVANIE PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV A ODBORNÝCH ZAMESTNANCOV.....	45
6 CELOŽIVOTNÉ VZDELÁVANIE.....	48
7 ÚČINNOSŤ.....	49
Príloha č. 1.....	50
Príloha č. 2.....	52
Príloha č. 3.....	53
Príloha č. 4.....	54
Príloha č. 5.....	60
Príloha č. 6.....	61

ÚVODNÉ SLOVO

Vážení pedagogickí a odborní zamestnanci,
milí čitatelia,

už tradične sa k Vám dostávajú Pedagogicko-organizačné pokyny na nastávajúci školský rok. Verím, že informácie, ktoré sú v nich zahrnuté, sa stanú významnou pomôckou nielen pre školy a školské zariadenia, ale pomôžu usmerniť aj prácu krajských školských úradov, Štátnej školskej inšpekcie a priamo riadených organizácií Ministerstva školstva Slovenskej republiky, školských úradov a v neposlednom rade aj zriaďovateľov škôl a školských zariadení. Dôležité pre Vás budú aj z hľadiska uskutočňovania školskej reformy v našich školách.

Proces zmien obsahu výchovy a vzdelávania vstupuje v školskom roku 2010/2011 už do tretieho roku. K reformným ročníkom, v ktorých sa vyučuje podľa štátneho vzdelávacieho programu a školských vzdelávacích programov, pribudne tretí a siedmy ročník základných škôl a tretí ročník stredných škôl a osemročných gymnázií. Rád by som pripomenul, že do reformy obsahu výchovy a vzdelávania sa v školskom roku 2009/2010 už zapojili aj materské školy a školy pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a školské zariadenia. Pre materské školy, ktoré sa zaradili do sústavy škôl, sa výchova a vzdelávanie detí podľa školských vzdelávacích programov stali veľkou výzvou. K ich kvalitnej príprave a spracovaniu, okrem zánietenia a odborného prístupu pedagógov, výrazne prispelo aj ich vzdelávanie.

V reformných ročníkoch základných i stredných škôl sa vďaka štátnym vzdelávacím programom mohol zredukovať obsah učiva jednotlivých predmetov na povinné minimum. Predovšetkým sa odbúrala veľká časť faktografických údajov a boli vytvorené podmienky na rozvíjanie kompetencií žiakov. Učiteľom a školám sme dali viac slobody pri tvorbe obsahu vzdelávania, pri výbere a uplatňovaní metód foriem a prostriedkov výchovy a vzdelávania. Dali sme im priestor, aby v procese výučby použili svoj vlastný prístup a uplatnili svoje vlastné schopnosti. Zvýšenie počtu hodín predmetov predpísaných štátom alebo vytvorenie úplne nových predmetov je tak vďaka možnosti tvoriť a uskutočňovať vlastné školské vzdelávacie programy plne vo Vašich rukách.

Aj v školskom roku 2010/2011 nás čaká práca súvisiaca s pokračovaním školskej reformy. Od učiteľov sa očakáva, že sa budú zameriavať na kvalitu získaných vedomostí a zručností, že budú uplatňovať moderné učebné metódy založené na riešení problémov a väčšej samostatnosti a tvorivosti žiakov. Odporúčame Vám, milí pedagógovia, aby ste vo výchovno-vzdelávacom procese používali také stratégie, ktoré budú vo väčšej miere vytvárať a rozvíjať kľúčové kompetencie žiakov v súlade so štátnymi vzdelávacími programami. Dôležité bude tiež, aby ste vo väčšej miere zapracovali do svojich školských vzdelávacích programov prierezové témy a voľné hodiny využívali aj na nové predmety. Pri hodnotení žiakov je potrebné využívať viaceré formy získavania spätnej väzby o kvalite ich výstupov, najmä priebežné, tzv. formatívne hodnotenie. Žiaci od učiteľa totiž očakávajú, že vyzdvihne to, čo dokázali, povie im, čo a ako treba zlepšiť, akým smerom upriamiť ďalšiu aktivitu.

Teší ma, že školy veľmi dobre zvládli prípravu školských vzdelávacích programov. Podľa výsledkov prieskumu Štátneho pedagogického ústavu väčšina z nich uvítala zavedenie inovatívnych predmetov, možnosť profilácie a využívania kreativity učiteľov. Školské vzdelávacie programy sa vo viacerých školách vnútorne odlišujú. Niektoré triedy sú zamerané na vyučovanie cudzích jazykov či šport, iné na informačno-komunikačné technológie, prírodovedné predmety, ekológiu, ale vo veľkej miere si volia aj zameranie na regionálnu výchovu. Potešujúce je, že v mnohých prípadoch sa rozhodli zamerať svoju pozornosť aj na rozvoj čitateľskej gramotnosti žiakov. Za ďalšie pozitívne zistenie môžem považovať informáciu, že o zameranie škôl sa vo väčšej miere zaujímajú rodičia i miestna komunita. Prax

tiež ukazuje, že kolektívy viacerých škôl dokázali pri tvorbe školských vzdelávacích programov spojiť svoje sily.

Od roku 2003 sa Slovenská republika ako členská krajina OECD pravidelne zúčastňuje monitorovania zložiek funkčnej gramotnosti žiakov pred ukončením povinnej školskej dochádzky prostredníctvom štúdie PISA (Programme for International Student Assessment). Aj ostatné výsledky medzinárodného testovania nám ukazujú, že naši žiaci majú nadštandardné výsledky v rozsahu vedomostí a priemerné v porozumení obsahu a vo vlastnej prezentácii či tvorivosti. Ako najväčší nedostatok sa prejavuje nízka úroveň čitateľskej gramotnosti a v nadväznosti na to aj pretrvávajúce komunikačné a vyjadrovacie problémy žiakov. Práve tieto nedostatky negatívne ovplyvňujú aj úroveň ich matematickej a prírodovednej gramotnosti.

Z meraní výsledkov vzdelávania vyplynuli odporúčania, aby sa vo vyučovacom procese sledovala nielen úroveň osvojených vedomostí a zručností, ale aj schopnosť žiakov porozumieť, pochopiť text, vedieť používať logické, kritické, abstraktné a priestorové myslenie, a tak uplatňovať vyššie kognitívne procesy. V školskom roku 2007/2008 sa z tohto dôvodu rozšírilo národné certifikačné testovanie vedomostí a zručností deviatakov aj o testovanie kľúčových kompetencií. Za dôležité považujem, že výsledky nielen medzinárodných meraní, ale aj národných testovaní žiakov základných a stredných škôl, boli zapracované do koncepčných východísk a materiálov súvisiacich s obsahovou reformou vzdelávania. Práve tie nám totiž poskytujú korektné a pravdivé informácie o úrovni výchovy a vzdelávania v jednotlivých školách a zároveň slúžia ako spätná väzba na skvalitnenie výchovno-vzdelávacieho procesu.

Vážení pedagógovia, odborní zamestnanci

som rád, že v uplynulom období sa otvorili nové možnosti aj pre Váš kariérový rast a profesijný rozvoj. Nový zákon o pedagogických a odborných zamestnancoch Vám umožňuje osobný rozvoj a dáva novú perspektívu. Dbá aj o Vašu zdravotnú starostlivosť, sociálne zabezpečenie, regeneráciu či prevenciu pred nárastom agresie a násilia. Zákon však podporuje najmä individuálny prístup a vlastnú zodpovednosť za Váš profesijný rast. Je skôr o možnostiach a motivácii, ako o povinnostiach. Je preto na Vás, milí učitelia, aby ste príležitosť vzdelávať sa v oblasti cudzích jazykov, informačno-komunikačných technológií či tvorby školských vzdelávacích programov a mnohých ďalších odborných problematík, využívali a uplatňovali pri vzdelávaní našej mladej generácie.

Milé kolegyne a kolegovia,

na uskutočňovanie Vašich cieľov a zámerov pripadá v budúcom školskom roku 189 vyučovacích dní. Zvyšné sú dni voľna. Prázdniny, sviatky a víkendy predstavujú spolu 176 dní (62 dní prázdniny, 10 sviatky a 104 víkendy). Viem však, že pre Vás sú často aj dni voľna tými, keď sa pripravujete na vyučovanie, či rozširovanie a zvyšovanie vlastnej kvalifikácie. Verím, že dni pracovné aj sviatočné využijete správne a k Vašej spokojnosti. Rovnako dúfam, že Pedagogicko-organizačné pokyny na školský rok 2010/2011 budú vo Vašej práci užitočným pomocníkom.

Na záver mi dovoľte, aby som Vám poprial veľa tvorivých síl, nápadov a elánu vo Vašej náročnej a zodpovednej práci, ako aj veľa pozitívnych chvíľ a šťastie v osobnom živote.

Ján Mikolaj
podpredseda vlády a minister školstva SR

1 VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE A POKYNY

1.1 Organizácia školského roka 2010/2011

Školský rok 2010/2011 sa začína 1. septembra 2010. Školské vyučovanie sa začína 2. septembra 2010 (štvrtok). Vyučovanie podľa rozvrhu hodín sa začne 3. septembra 2010 (piatok). Školské vyučovanie v prvom polroku školského roka sa končí 31. januára 2011 (pondelok). Klasifikačná porada za prvý polrok sa uskutoční najskôr 24. januára 2011 (pondelok). Školské vyučovanie v druhom polroku sa začne 1. februára 2011 (utorok) a končí sa 30. júna 2011 (štvrtok). Klasifikačná porada za druhý polrok sa uskutoční najskôr 22. júna 2011 (streda).

Školský rok 2010/2011 bude trvať spolu 251 pracovných dní.

Prázdniny	Posledný deň vyučovania pred začiatkom prázdnin	Termín prázdnin	Začiatok vyučovania po prázdninách	
jesenné	28. október 2010 (štvrtok)	29. október – 2. november 2010	3. november 2010 (streda)	
vianočné	22. december 2010 (streda)	23. december 2010 – 7. január	10. január 2011 (pondelok)	
polročné	28. január 2011 (piatok)	31. január 2011 (pondelok)	1. február 2011 (utorok)	
jarné	Banskobystrický kraj, Žilinský kraj, Trenčiansky kraj	11. február 2011 (piatok)	14. február – 18. február 2011	21. február 2011 (pondelok)
	Bratislavský kraj, Nitriansky kraj, Trnavský kraj	18. február 2011 (piatok)	21. február – 25. február 2011	28. február 2011 (pondelok)
	Košický kraj, Prešovský kraj	25. február 2011 (piatok)	28. február – 4. marec 2011	7. marec 2011 (pondelok)
veľkonočné	20. apríl 2011 (streda)	21. apríl – 26. apríl 2011	27. apríl 2011 (streda)	
letné	30. jún 2011 (štvrtok)	1. júl – 2. september	5. september 2011 (pondelok)	

Poznámka: Prázdniny sú určené pre školy okrem materských škôl. O organizácii výchovno-vzdelávacej činnosti a prevádzke materskej školy počas školských prázdnin rozhoduje riaditeľ v spolupráci so zriaďovateľom, pričom rešpektuje oprávnené požiadavky zákonných zástupcov.

1.1.1 Mimoriadne prerušenie obdobia školského vyučovania

V prípadoch potreby mimoriadneho prerušenia obdobia školského vyučovania sa postupuje v zmysle ustanovenia § 3 ods. 8 a 9 vyhlášky MŠ SR č. 231/2009 Z. z. o podrobnostiach o organizácii školského roka na základných školách, na stredných školách, na základných umeleckých školách, na praktických školách, na odborných učilištiach a na jazykových školách.

1.1.2 Celoslovenské testovanie žiakov 9. ročníkov základných škôl

1. V školskom roku 2010/2011 sa uskutoční celoslovenské certifikačné testovanie žiakov 9. ročníka základných škôl (okrem žiakov s mentálnym postihnutím) pod názvom Testovanie 9-2011 dňa **9. marca 2011 (streda)** z predmetov matematika, slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra, ukrajinský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra.
2. Za prípravu a metodické riadenie priebehu Testovania 9-2011 zodpovedá Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania (ďalej len „NÚCEM“). Za organizačné zabezpečenie priebehu testovania zodpovedajú riaditelia škôl. Náhradný termín konania Testovania 9-2011 sa uskutoční dňa **29. marca 2011 (utorok)**.
3. Testovanie čitateľskej a matematickej gramotnosti (testovanie kompetencií) žiakov 9. ročníkov základných škôl sa uskutoční **28. apríla 2011 (štvrtok)**.

1.1.3 Maturita

1. Riadny termín externej časti maturitnej skúšky a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky sa uskutoční v školskom roku 2010/2011 v predmetoch:
  - a) slovenský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra dňa **15. marca 2011 (utorok)**,
  - b) anglický jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, francúzsky jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk dňa **16. marca 2011 (streda)**,
  - c) matematika dňa **17. marca 2011 (štvrtok)**,
  - d) maďarský jazyk a literatúra, ukrajinský jazyk a literatúra dňa **18. marca 2011 (piatok)**.Za prípravu a metodické riadenie priebehu externej časti a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky zodpovedá NÚCEM. Za organizačné zabezpečenie priebehu testovania v jednotlivých školách zodpovedajú riaditelia škôl. Termín konania ústnej formy internej časti maturitnej skúšky stanoví Ministerstvo školstva Slovenskej republiky.
2. Náhradný termín externej časti maturitnej skúšky a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky sa uskutoční v školskom roku 2010/2011 v dňoch **14. – 19. apríla 2011** v závislosti od počtu žiakov prihlásených na náhradný termín.

1.1.4 Medzinárodné merania

1. V marci roku 2009 sa v 66 krajinách OECD a partnerských krajinách uskutočnila štúdia OECD PISA 2009 zameraná najmä na čitateľskú gramotnosť. V decembri 2010 NÚCEM zverejní národnú správu, ktorá bude obsahovať najdôležitejšie zistenia tejto štúdie.
2. V máji roku 2009 sa uskutočnila štúdia IEA ICCS 2009 venovaná občianskemu vzdelávaniu a výchove. V roku 2010 NÚCEM zverejní národnú správu, ktorá bude obsahovať najdôležitejšie zistenia tejto štúdie.
3. V septembri 2010 sa začne príprava hlavného testovania dvoch medzinárodných meraní výsledkov vzdelávania na 1. stupni ZŠ – PIRLS a TIMSS 2011. Administráciu v Slovenskej republike zabezpečí NÚCEM v spolupráci s vybranými základnými školami v máji 2011. Súčasťou výskumu sú aj dotazníky pre riaditeľov a učiteľov zúčastnených škôl a tried, ale aj rodičov žiakov 4. ročníka, ktorí boli vybraní do vzorky. Výskumy IEA PIRLS a TIMSS sú zamerané na zisťovanie kľúčových kompetencií: čitateľskej gramotnosti žiakov (PIRLS), matematických a prírodovedných spôsobilostí (TIMSS).

4. V septembri 2010 sa začne príprava pilotného testovania štúdie OECD PISA 2012. Overovanie nástrojov na hodnotenie matematickej gramotnosti pre túto štúdiu v Slovenskej republike zabezpečí NÚCEM v spolupráci s vybranými základnými a strednými školami v marci 2011. Súčasťou výskumu budú aj dotazníky pre riaditeľov zúčastnených škôl.

1.2 Informácie a odporúčania k výchove a vzdelávaniu v školách a školských zariadeniach

1. Štátne vzdelávacie programy (ďalej len „ŠVP“) podľa jednotlivých stupňov vzdelania a vzory školských vzdelávacích programov sú dostupné na webovej stránke www.statpedu.sk.

V školskom roku 2010/2011 sa vzdelávajú podľa týchto programov žiaci 1. – 3. ročníka, 5. – 7. ročníka základnej školy. Žiaci ostatných ročníkov sa vzdelávajú a delia na skupiny podľa Učebných plánov pre 1. až 9. ročník základných škôl schválených MŠ SR dňa 14. mája 2003 číslo 520/2003-41 s platnosťou od 1. septembra 2003. Podľa týchto učebných plánov sa realizuje aj kurz na získanie nižšieho stredného vzdelania poskytovaného základnou školou.

2. Školy a školské zariadenia uskutočňujú výchovu a vzdelávanie v súlade s princípmi a cieľmi stanovenými školským zákonom s dôrazom na rozvíjanie mravných, kultúrnych a národných hodnôt; vlastenectva a občianskej zodpovednosti; na rozvíjanie komunikácie v štátnom a materinskom jazyku a na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti v duchu porozumenia, znášanlivosti a tolerancie.
3. V rámci vzdelávania vo finančnej oblasti a v oblasti manažmentu osobných financií na jednotlivých stupňoch vzdelania využívať ucelený dokument Národný štandard finančnej gramotnosti (ďalej len Štandard), schválený Ministerstvom školstva Slovenskej republiky dňa 19. marca 2009 pod číslom CD-2009-22702/9699-1:913. Štandard bol spracovaný v súlade s plnením bodov B.1. a B.2. uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 447 z 2. júla 2008 k Návrhu stratégie vzdelávania vo finančnej oblasti a manažmentu osobných financií a je dostupný na <http://www.siov.sk/narodny-standard-financnej-gramotnosti/11293s>.
4. Odporúča sa implementovať do obsahu jednotlivých učebných predmetov mediálnu výchovu ako prierezovú tému štátnych vzdelávacích programov a podľa možností škôl zaradiť ju ako samostatný predmet do školských vzdelávacích programov.
5. Environmentálnu výchovu ako prierezovú tému štátneho vzdelávacieho programu implementovať do obsahu jednotlivých učebných predmetov v školskom vzdelávacom programe.
6. Odporúča sa i naďalej vytvárať primerané podmienky pre prácu učiteľa – koordinátora environmentálnej výchovy, ktorého úlohou je koordinovať environmentálnu výchovu v škole, príp. realizovať environmentálny program školy, spolupracovať so širšou školskou komunitou a s organizáciami pôsobiacimi v tejto oblasti. Odporúča sa aj finančne zohľadniť náročnosť práce koordinátora environmentálnej výchovy.
7. Odporúča sa rozvíjať osvetovú, vzdelávaciu a výchovnú činnosť detí a žiakov, s dôrazom na environmentálnu výchovu a vzdelávanie k trvalo udržateľnému rozvoju zameranú hlavne na zdravé potraviny, čistú vodu, bezpečnú a zdravú dopravu, udržateľnú spotrebu energie, zvýšenie povedomia v oblasti separácie odpadov, prevenciu pred znečisťovaním a poškodzovaním životného prostredia.
8. V súlade s cieľmi Akčného plánu výchovy a vzdelávania k trvalo udržateľnému rozvoju v SR do vzdelávacieho procesu sa školám odporúča spolupráca s environmentálnymi centrami a strediskami na skvalitnenie environmentálnej výchovy a výchovy k princípom trvalo udržateľného rozvoja, vytváranie vhodných podmienok k zdravému spôsobu života

s dôrazom na vedenie žiakov k uvedomelej spotrebe a vytváraniu správnych postojov a správania žiakov k životnému prostrediu.

9. V zmysle Stratégie informatizácie regionálneho školstva na roky 2008 – 2011 sa odporúča zriaďovateľom škôl a školských zariadení a ich riaditeľom najmä:
  - zvýšiť kvalitu škôl tým, že škola vytvorí pre dieťa/žiaka prostredie na vyučovanie s informačnými a komunikačnými technológiami pre využitie vo vedomostnej spoločnosti a prostredníctvom nich optimalizuje podmienky aj pre celoživotné vzdelávanie,
  - zapracovať úlohy do plánov práce školy a školských vzdelávacích programov,
  - vytvoriť si webovú stránku,
  - zvýšiť informačné kompetencie učiteľov na 1. úrovni (mierne pokročilý) a 2. úrovni (pokročilý),
  - zvýšiť informačné kompetencie vychovávateľov na rôznych používateľských úrovniach,
  - umožniť deťom školského klubu detí využívať učebne informačno-komunikačných technológií (ďalej len „IKT“) základnej školy na výchovno-vzdelávaciu činnosť v čase mimo vyučovania,
  - riešiť personálne zabezpečenie v oblasti IKT – správcov sietí, koordinátorov informatizácie, poradcov pre vzdelávanie prostredníctvom IKT,
  - aktívne zabezpečovať vybavenie škôl IKT tak, aby sa dosiahol pomer žiakov na počítač v stredných školách 5 žiakov na počítač a v základných školách 10 žiakov na počítač,
  - spolupracovať s miestnou komunitou, predovšetkým s rodičmi, pri integrovaní IKT do vzdelávania.
10. Odporúča sa systematicky budovať školskú knižnicu vhodnú na realizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu a mimo vyučovacích aktivít. Aktuálne informácie o činnosti a prevádzke školských knižníc sa nachádzajú na webovej stránke Slovenskej pedagogickej knižnice v Bratislave www.spgk.sk v časti Školské knižnice.
11. Podporovať voľno časové aktivity detí v záujmových útvaroch organizovaných školskými zariadeniami, ktoré majú v náplni svojej práce zabezpečovanie nenáročnej záujmovej a oddychovej činnosti podľa výchovného programu školského zariadenia.
12. Školiť deti materských škôl a žiakov základných škôl o nutnosti dodržiavania dentálnej hygieny dentálnymi hygieničkami. V marginalizovaných rómskych komunitách v tejto oblasti využívať prácu komunitných pracovníkov.
13. Odporúča sa riaditeľom škôl a školských zariadení podieľať sa na plnení úloh, ktoré vyplývajú z Národného programu prevencie obezity s vymedzením priestorov na propagáciu zdravého životného štýlu a plnení Národného programu starostlivosti o deti a dorast a zamedziť umiestnenie automatov na sladkosti, nealkoholické nápoje kolového charakteru a nápojov s obsahom kofeínu a chinínu. V tejto súvislosti odporúčame zmluvný vzťah s prevádzkovateľmi bufetov v objektoch škôl upraviť v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 330/2009 Z. z. o zariadení školského stravovania a neodporúčame predaj produktov, ktoré nie sú v súlade so zdravým výživovým trendom v školských bufetoch, t.j. sladkostí, jedál zo sortimentu typu fast-food a doplnkových jedál s vysokým obsahom soli a tukov.
14. Aktuálne informácie o výchove a vzdelávaní v materskej škole sa nachádzajú na webovej stránke MŠ SR www.minedu.sk v časti Regionálne školstvo – predškolská výchova a vzdelávanie.

15. Aktuálne informácie o výchove a vzdelávaní v základnej škole a základnej umeleckej škole sa nachádzajú na webovej stránke MŠ SR www.minedu.sk v časti Regionálne školstvo – Základné vzdelanie a výchova.
16. Aktuálne informácie o výchove a vzdelávaní v školských zariadeniach sa nachádzajú na webovej stránke MŠ SR www.minedu.sk v časti Regionálne školstvo – školské zariadenia.
17. MŠ SR prevádzkuje nový centrálny informačný portál rezortu školstva www.iedu.sk, ktorý poskytuje informácie pre učiteľov, žiakov, zamestnancov školstva a verejnosť.
18. Odporúča sa realizovať konzultačno-poradenské služby pre rodičov detí a žiakov zamerané na zlepšenie ich štýlu výchovy a starostlivosti o deti a žiakov s vývinovými poruchami – s poruchami aktivity a pozornosti a vývinovými poruchami učenia a zabezpečiť kvalitnú kooperáciu školy a rodiny.
19. V školách s vysokým počtom detí a žiakov z marginalizovaných komunít zabezpečiť informovanosť marginalizovanej populácie o starostlivosti o dieťa formou učenia sa prostredníctvom praktických ukážok.
20. V školskom poriadku základnej školy vymedziť opatrenia ohľadom používania mobilného telefónu v zmysle § 20 ods. 7 vyhlášky MŠ SR č. 320/2008 Z. z. o základnej škole.
21. Podľa § 3 ods. d) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „školský zákon“) uplatňovať v školách a školských zariadeniach zákaz všetkých foriem diskriminácie a obzvlášť segregácie, eliminovať problémy segregácie rómskych detí a žiakov a vytvárať vhodné podmienky na ich vzdelávanie v triedach s ostatnou populáciou.
22. Slovenská republika je od 1. júla 2010 do 30. 06. 2011 predsedajúcou krajinou krajín V4. Odporúča sa školám a školským zariadeniam realizovať aktivity zamerané na multikultúrnu výchovu a výchovu proti predsudkom.
23. Do plánov práce škôl a školských zariadení a do tematických plánov jednotlivých vyučovacích predmetov zapracovať úlohy súvisiace s výchovou v duchu humanizmu a so vzdelávaním v oblasti ľudských práv, práv dieťaťa, predchádzania všetkých foriem diskriminácie, xenofóbie, antisemitizmu, intolerancie a rasizmu.
Odporúča sa umožniť pedagógom systematické kontinuálne vzdelávanie v súlade s:
  - Národným plánom výchovy k ľudským právam na roky 2005 – 2014 (www.minedu.sk),
  - Rozpracovanou Koncepciou migračnej politiky SR na podmienky rezortu školstva (uznesenie vlády SR č. 11/2005, www.minedu.sk),
  - Akčným plánom predchádzania všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie na obdobie rokov 2009 – 2011, (uznesenie vlády SR č. 357/2009),
  - Národnou stratégiou rodovej rovnosti na roky 2009 – 2013 (uznesenie vlády SR č. 272/2009).
24. V zmysle Národného plánu výchovy k ľudským právam na roky 2005 – 2014 sa odporúča zriaďovateľom škôl a školských zariadení a ich riaditeľom:
  - a) naďalej uskutočňovať Olympiádu ľudských práv ako celoštátnu súťaž žiakov stredných škôl zacielenú na problematiku ľudských práv.
  - b) výchovu k ľudským právam v triede a škole usmerňovať tak, aby sa stala integrálnou súčasťou celoživotného procesu podpory a ochrany ľudských práv, aby podporila hodnotu

- človeka ako ľudského jedinca a rozvoj medziľudských vzťahov v demokratickej spoločnosti,
- c) vzhľadom na potrebu plánovania procesu výchovy k ľudským právam a ich ochranu a implementáciu zabezpečiť efektívnu spoluprácu školy, rodičov, mimovládnych organizácií a širokej miestnej komunity,
  - d) zapájať žiakov do aktivít v oblasti výchovy k ľudským právam v mimo vyučovacom čase organizovaním besied, súťaží, stretnutí, tematických výstav, návštev divadelných predstavení s tematikou ľudských práv,
  - e) vytvoriť podmienky na zabezpečenie kontinuálneho vzdelávania na získanie multietnických a multikultúrnych kompetencií učiteľov,
  - f) vytvárať priaznivé multikultúrne prostredie v školách (prostredníctvom chápaného a kritického spôsobu štúdia jednotlivých kultúr napomôcť žiakom a študentom porozumieť iným kultúram),
  - g) pripraviť a realizovať osvetovú činnosť, aktivity, prednášky, besedy, zamerané na zvýšenie informovanosti žiakov a študentov škôl v spolupráci s mimovládnymi organizáciami a inými inštitúciami smerom k migrantom.
25. V rámci výchovy k ľudským právam využívať Manuál výchovy mládeže k ľudským právam KOMPAS, ktorý bol pripravený v spolupráci s Radou Európy a vydalo Ministerstvo školstva SR v roku 2008. Viac informácií na www.iuventa.sk.
  26. Pri vzdelávaní detí cudzincov sa odporúča postupovať podľa experimentálne overenej a schválenej pedagogickej dokumentácie – Učebný plán pre základný a rozširujúci jazykový kurz štátneho jazyka pre deti cudzincov, Učebné osnovy pre základný a rozširujúci jazykový kurz štátneho jazyka pre deti cudzincov, Metodické odporúčania na vyučovanie slovenského jazyka v základnom a rozširujúcom kurze štátneho jazyka pre deti cudzincov a publikácie Kurikulum slovenských reálií pre deti cudzincov v Slovenskej republike – stredná úroveň.
  27. Krajské školské úrady budú organizačne a finančne zabezpečovať jazykové kurzy pre deti cudzincov podľa § 10 ods. 17 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 596/2003 Z. z.“).
  28. Odporúča sa priebežne hodnotiť sociálnu atmosféru v triedach a v školách a vytvárať podmienky na tvorivú atmosféru, ktorá podporuje pocit bezpečia a motivuje k učeniu.
  29. V zmysle Dohovoru o právach dieťaťa sú školy a školské zariadenia povinné priebežne monitorovať správanie sa detí a ich zmeny. V prípadoch oprávneného podozrenia na porušovanie ich zdravého osobnostného vývinu bezodkladne zabezpečiť ich aktívnu ochranu.
  30. Odporúča sa využívať účinné nástroje na predchádzanie, resp. riešenie prejavov problémového správania, záškoláctva, šikanovania, fyzického alebo psychického týrania, delikvencie, zneužívania návykových látok, sexuálneho zneužívania, prejavov extrémizmu a pod.
  31. V prípadoch oprávneného podozrenia z ohrozenia mravného vývinu detí a žiakov je riaditeľ školy, školského zariadenia povinný bezodkladne riešiť vzniknutý problém v súčinnosti so zriaďovateľom. Odporúča sa spolupráca so školským psychológom, prípadne s odbornými zamestnancami príslušného centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, podľa potreby aj s príslušným pediatrom, sociálnym kurátorom, či policajtom.
  32. Odporúča sa školám a školským zariadeniam rozpracovať na vlastné podmienky Metodické usmernenie č. 7/2006-R k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov v školách a školských

zariadeniach. Informácie v oblasti predchádzania a riešenia šikanovania je možné konzultovať na www.prevenciasikanovania.sk.

33. Odporúča sa v súlade s Národnou protidrogovou stratégiou zlepšiť preventívne opatrenia školy a zefektívniť realizáciu preventívnych školských programov tak, aby sa realizovali len odborne garantované preventívne programy. Prevenciu drogových závislostí realizovať ako integrálnu súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu.
34. Odporúča sa využívať pri plánovaní a uskutočňovaní prevencie v školskom prostredí dokument *Východiská v tvorbe stratégie školy v prevencii rizikového správania detí a žiakov*, ktorý je zameraný na prevenciu rizikového správania detí a žiakov v rámci jednotlivých stupňov vzdelávania (ISCED 0, ISCED1, ISCED2) v školskom prostredí – správanie spojené s experimentovaním, resp. rizikovým užívaním návykových látok (legálnych a nelegálnych drog) neprijateľným konaním (agresia, šikanovanie) a prejavmi intolerancie. Dokument definuje cieľové kognitívne kompetencie, cieľové požiadavky prevencie so zameraním na rozvoj osobných a sociálnych spôsobilostí žiakov a uvádza základné informačné zdroje k realizácii prevencie. (www.statpedu.sk – prístup cez dokumenty, úsek všeobecnej pedagogiky a psychológie, prevencia a podpora zdravia).
35. Odporúča sa vytvárať primerané podmienky na prácu učiteľa – koordinátora prevencie, ktorého úlohou je v spolupráci s vedením školy navrhovať a koordinovať preventívne opatrenia školy, príp. realizovať účinné nástroje na predchádzanie nežiaducim javom a zvýšenie pocitu bezpečnosti v škole. Odporúča sa zohľadniť aj finančne náročnosť práce koordinátora prevencie.
36. Riaditelia škôl a školských zariadení sú povinní vymedziť v školskom poriadku opatrenia proti šíreniu legálnych (tabak a alkohol) a nelegálnych drog v školskom prostredí. O týchto opatreniach pedagogickí zamestnanci oboznámia rodičov žiakov školy. Vedenie školy a učiteľ – koordinátor prevencie by mali priebežne informovať rodičov o preventívnych aktivitách školy aj o možnostiach odbornej pomoci.
37. V prípade odôvodneného podozrenia z užívania alkoholu, resp. nelegálnej drogy u žiaka, riaditeľ školy alebo iný zodpovedný pedagogický zamestnanec kontaktuje príslušný útvar policajného zboru a v prípade ohrozenia života žiaka aj zdravotníkov, ktorí disponujú prostriedkami zodpovedajúcimi na zisťovanie alkoholu a požitia inej návykovej látky a majú na túto činnosť zo zákona aj oprávnenie. V prípade, ak sa požitie alkoholu, resp. nelegálnej látky potvrdí, riaditeľ školy postupuje podľa § 5 ods. 10 zákona č. 596/2003 Z. z.
38. V rámci vyučovacích predmetov a triednických hodín je potrebné venovať patričnú pozornosť aj témam týkajúcim sa starších ľudí s cieľom zvyšovania úcty žiakov voči nim; plnenie úlohy sa odporúča sledovať pri vykonávaní hospitačnej činnosti.
39. Školské a mimoškolské aktivity pri vhodných príležitostiach zamerať na zvyšovanie pozornosti voči starším ľuďom; na tento cieľ využiť najmä 1. október, ktorý je OSN vyhlásený za Medzinárodný deň starších ľudí (seniorov).
40. V zmysle úloh Národného programu prevencie HIV/AIDS na roky 2008 – 2011 odporúčame realizovať prevenciu HIV/AIDS v súlade so schválenými učebnými osnovami, pravidelne uskutočňovať besedy s psychológom, resp. lekárom. Odporúča sa zapojenie do celoslovenskej kampane Červene stužky – www.cervenestuzky.sk.
41. V zmysle úloh vyplývajúcich pre rezort školstva zo Stratégie prevencie kriminality sa odporúča realizovať projekty a aktivity prevencie a eliminácie rizikového správania, delikvencie a kriminality, záškoláctva, bezpečného používania internetu, ako aj na podporu morálneho a právneho vedomia.

42. V rámci Národného programu boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2008 – 2010 sa odporúča realizácia besied s vyškolenými psychológmi z centier pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie o rizikách práce v zahraničí a prevencii pred neľudským zaobchádzaním a otrockou prácou.
43. V zmysle Národného programu duševného zdravia sa odporúča realizovať aktivity a besedy o rizikách dospievania a o podpore duševného zdravia v spolupráci s Ligou za duševné zdravie a Ligou proti rakovine.
44. Odporúča sa vyhlásovať aktivity k Svetovému dňu duševného zdravia, Týždňu boja proti stresu, Svetovému dňu nefajčenia, Európskemu týždňu boja proti drogám, Svetovému dňu prevencie HIV/AIDS, Európskemu týždňu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a pod.
45. V súlade s odporúčaním Rady Európy č. 16/2001 o ochrane detí pred sexuálnym zneužívaním sa odporúča uskutočňovať primerané opatrenia na ochranu a prevenciu pred sexuálnym zneužívaním v materských, základných a stredných školách.
46. Základné školy, stredné školy a organizácie školstva v oblasti profesijnej orientácie a prechodu žiakov zo ZŠ na SŠ, ako súčasť informačného systému rezortu, poskytujú požadované informácie a komunikujú s jednotlivými školskými výpočtovými strediskami, ktoré sú pracoviskami Ústavu informácií a prognóz školstva (ďalej len „ÚIPS“), podľa regiónov v požadovanej forme. Riadia sa harmonogramom spracovania, ktorý je vydávaný v súlade s platnou legislatívou a s organizáciou príslušného školského roka schválenou MŠ SR.
47. Školské výpočtové strediská (ďalej len „ŠVS“) poskytujú spracované informácie pre ZŠ, SŠ, KŠÚ, CPPPaP, zriaďovateľov a ďalšie organizácie v školstve. Súčasne sa tieto informácie zverejňujú na webovej stránke príslušného ŠVS (www.svsba.sk, www.svsbb.sk, www.svslm.sk, www.svsmi.sk, www.svspn.sk). Ide o informácie týkajúce sa možnosti štúdia na stredných školách – plány, záujem, naplnenosť, informácie o kritériách prijímania na jednotlivé SŠ, informácie z celoslovenského testovania žiakov deviatych ročníkov základných škôl a maturít.
48. Podporovať a rozvíjať medzinárodnú spoluprácu škôl a školských zariadení a ich detí a žiakov.
49. Zriaďovatelia škôl a školských zariadení sú povinní nahlasovať zmeny v obsadení funkcií riaditeľov, zástupcov riaditeľov, telefónnych číslach, ako aj e-mailových adresách na príslušný krajský školský úrad a na vedomie ÚIPS, Staré grunty 52, 842 44 Bratislava 4, z dôvodu presnej evidencie a skvalitňovania vedenia Registra škôl a školských zariadení a vydávania publikácií MŠ SR.
50. Riaditelia škôl a školských zariadení sú povinní označovať školy a školské zariadenia v súlade s § 21 zákona č. 596/2003 Z. z. a zriaďovatelia škôl a školských zariadení vydávať zriaďovaciu listinu, príp. dodatky k nej tak, aby obsahovala všetky údaje požadované v zmysle § 22 zákona č. 596/2003 Z. z.
51. Zriaďovatelia škôl sú povinní pri zmene vyučovacieho jazyka škôl postupovať podľa § 18 zákona č. 596/2003 Z. z. a zmenu po schválení ministerstvom školstva vykonať dodatkom k zriaďovacej listine.
52. Návrhy na zaradenie škôl a školských zariadení do siete, vyradenie škôl a školských zariadení zo siete a zmeny v sieti je potrebné uskutočňovať v zmysle § 16, § 17 a § 18 zákona č. 596/2003 Z. z. Je nevyhnutné dodržanie termínu predkladania návrhov v zmysle citovaného zákona.
53. Pri zmene adresy zriaďovateľa, zmene súpisného čísla školy alebo školského zariadenia, udelení alebo odňatí čestného názvu školy alebo školského zariadenia je zriaďovateľ povinný

bezodkladne túto skutočnosť písomne oznámiť spolu s dokladom osvedčujúcim zmenu ministerstvu. Ministerstvo písomne potvrdí uvedenú zmenu zriaďovateľovi; ak sa zmena týka školy alebo školského zariadenia, upraví názov školy alebo školského zariadenia v sieti (§ 18 ods. 5 zákona č. 596/2003 Z. z.).

54. V záujme presnej evidencie a skvalitnenia práce, chyby a nepresnosti uvádzané v sieti stredných škôl sa odporúča všetkým stredným školám nahlasovať na ÚIPŠ (kvassay@uips.sk).
55. Odporúča sa riaditeľom škôl a školských zariadení, zriaďovateľom a širokej pedagogickej a laickej verejnosti vo väčšej miere pravidelne sledovať informácie v oblasti výchovy a vzdelávania uverejnených na webovej stránke Štátneho pedagogického ústavu.
56. Metodicko-pedagogické centrum bude v školskom roku 2010/2011 pokračovať vo výskume o postavení dieťaťa a žiaka zo sociálne znevýhodneného prostredia vo výchovno-vzdelávacom systéme SR a spracovaní návrhu štandardov a indikátorov kvality výchovy a vzdelávania detí a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia.

1.3 Súťaže, projekty a programy

1. MŠ SR v školskom roku 2010/2011 podporuje súťaže žiakov škôl a školských zariadení, ktoré sa budú konať v súlade s novelizovanými organizačnými poriadkami vypracovanými v súlade so Smernicou MŠ SR č. 13/2009-R z 25. augusta 2009 o organizovaní, riadení a finančnom zabezpečení súťaží žiakov škôl a zaregistrovanými MŠ SR. Zoznam súťaží sa uvádza v Prílohe č. 4 a je zverejnený na webovej stránke www.minedu.sk.
2. Súťaže sa považujú za integrálnu súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu. V tejto súvislosti sa odporúča riaditeľom škôl finančne motivovať pedagogických zamestnancov, ktorí sa podieľajú na organizovaní a riadení uvedených aktivít a príprave detí a žiakov na súťaže.
3. Riaditeľom škôl sa odporúča podporovať zapájanie svojich pedagogických zamestnancov a žiakov do súťaží a uvoľňovať ich na tie, ktoré majú organizačné poriadky schválené Ministerstvom školstva SR a sú zamerané na rozvoj nadania a talentu, samostatné tvorivé odborné zručnosti a schopnosti žiakov a ich prípravu na budúce povolanie.
4. Štátny inštitút odborného vzdelávania (ďalej len „ŠIOV“) v rámci rozvojového projektu „Zavedenie grafických systémov do vyučovacieho procesu stredných škôl“ bude v roku 2010 plniť úlohu odborného garanta celoštátnej súťaže žiakov SOŠ „IPM STUDENT AWARD“ vyhlásenej MŠ SR a zverejnenej na webovej stránke ŠIOV www.siov.sk v časti ŠVP – Projekty.
5. V školskom roku 2010/2011 sa začne realizovať Technická olympiáda, ktorá je dobrovoľnou predmetovou súťažou jednotlivcov a priamo súvisí s výchovno-vzdelávacím procesom v školách. Určená je žiakom 5. až 9. ročníka základných škôl a žiakom 1. až 4. ročníka osemročných gymnázií. Organizačný poriadok a metodické pokyny súťaže nájdete na webovej stránke www.olympiady.sk.
6. Každý rok vyhlasuje Oxford University Press súťaž v tvorbe projektov v anglickom jazyku – PROJECT COMPETITION. Súťaž je určená pre všetkých žiakov ZŠ a SŠ na Slovensku, ktorí sa oboznámili s prácou na projektoch z materiálov vydavateľstva Oxford alebo im bola táto forma práce predstavená vyučujúcim. Informácie o súťaži, podmienky a témy súťaže je možné nájsť na webovej stránke www.oupforms.com.
7. Odporúča sa školám zapojiť sa do súťaží „Európska jazyková značka“ a „Európsky učiteľ jazykov“. Európska jazyková značka je iniciatívou Európskej komisie na podporu jazykového vzdelávania a cieľom aktivity Európsky učiteľ jazykov je oceniť jednotlivcov,

ktorí dosiahli pozoruhodné výsledky a úspechy vo výučbe cudzích jazykov. Bližšie informácie na webovej stránke www.saaic.sk.

8. Pre žiakov ZŠ a SŠ s vyučovacím jazykom maďarským uskutočniť súťaže Poznaj slovenskú reč a Pekná maďarská reč (Szép magyar beszéd) v zmysle nových organizačných poriadkov a obsahových náplní (www.minedu.sk – regionálne školstvo – výchova a vzdelávanie národnostných menšín – súťaže) platných od školského roka 2008/2009.
9. Pre žiakov základných a stredných škôl s vyučovacím jazykom ukrajinským a vyučovaním ukrajinského jazyka organizovať súťaže v umeleckom prednese poézie a prózy v ukrajinskom jazyku.
10. V súvislosti s Medzinárodným dňom školských knižníc (25. októbra 2010) odporúča sa školským knižniciam zapojiť sa do „Súťaže o najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice“.
11. Odporúča sa školám zapojiť sa do medzinárodného programu „Zelená škola“, ktorý podporuje postoje, činnosti a konanie žiakov škôl, pedagogických a nepedagogických zamestnancov škôl a miestnej komunity k rozvíjaniu environmentálneho správania sa na ceste k zdravej škole, k prevencii pred znečisťovaním a poškodzovaním životného prostredia a k udržateľnej spotrebe zdrojov. Bližšie informácie na webovej stránke www.zelenaskola.sk.
12. Odporúča sa školám a školským zariadeniam pri príležitosti „Svetového dňa výživy“ „Svetového dňa mlieka“ v mesiaci október 2010 vyhlásiť tematické týždne zamerané na podporu:
  - zvýšenia spotreby mlieka a mliečnych výrobkov,
  - zvýšenia konzumácie ovocia a zeleniny.
13. Odporúča sa školám zapojiť sa do programu Európskej únie v oblasti vzdelávania – Program celoživotného vzdelávania, do ktorého je Slovenská republika zapojená od 1. januára 2007. Ďalšie informácie o uvedenom programe sa nachádzajú v Prílohe č. 5.
14. Odporúča sa riaditeľom škôl vytvárať priaznivé prostredie na implementáciu inovačných pedagogických metód s využitím informačných a komunikačných technológií.
15. Odporúča sa využiť ponuky vzdelávania, e-learningových kurzov, digitálneho obsahu priamo riadených organizácií na použitie počítačov pre svoju prácu a vo vyučovaní (napr. www.fitucitela.sk, www.skolaplus.sk).
16. Odporúča sa školám zapojiť sa do 9. ročníka súťaže BALTIE 2011 pre žiakov základných škôl, ktorej vyhlasovateľom je občianske združenie Tvorivá informatika s Baltikom. Informácie a podmienky súťaže nájdete na www.tib.sk.
17. SLOVENSKO, KRAJINA V SRDCI EURÓPY 2010 3. ročník celoslovenskej výtvarnej súťaže a prehliadky pre žiakov ZŠ a SŠ s mottom: Pomôž mi a ja pomôžem Tebe. Venovaná je európskemu roku dobrovoľníctva.
18. Odporúča sa základným a stredným školám zapojiť sa do II. ročníka projektu Ústavu pamäti národa a Konfederácie politických väzňov Slovenska Nenápadní hrdinovia v zápase s komunizmom. Uzávierka prijímania súťažných prác je 28. októbra 2010. Bližšie informácie sú dostupné na webovej stránke projektu www.november89.eu.
19. Realizácia šiesteho ročníka a príprava ďalšieho ročníka medzinárodného školského projektu „Modelový Európsky parlament“ (ďalej len „MEP“). Národné zasadnutie MEP sa uskutoční 24. – 28. 09. 2010 v Bratislave.
20. ŠIOV zabezpečuje na základe poverenia MŠ SR na celoslovenskej úrovni postupové súťaže metodicky, organizačne, obsahovo a finančne. V zmysle organizačných poriadkov príslušných súťaží je vyhlasovateľom MŠ SR. Súťaže sú zamerané na rozvoj a testovanie

tvorivých odborných teoretických a praktických schopností a zručností žiakov stredných škôl.

21. V záujme rozvoja kľúčových kompetencií a podnikateľských zručností žiakov stredných škôl sa odporúča stredným školám prezentovať sa na 19. ročníku celoslovenskej prezentačnej výstavy výrobkov a služieb žiakov stredných škôl JUVYR, ktorej odborným a organizačným garantom je ŠIOV. Výstava kladie dôraz na spätosť odborného školstva s praxou. Predstavuje v rôznych formách učebné a študijné zamerania škôl. Súčasťou sú odborné podujatia ako napr. tvorivé pracoviská, vedecká konferencia o odbornom vzdelávaní, semináre, workshopy, predvádzanie ukážok zručnosti, súťaže Skills Slovakia v odborných zručnostiach s postupom na EuroSkills. Súčasne je motivujúcou pre žiakov 9. ročníkov základných škôl a ich rodičov pri voľbe budúceho povolania.
22. Slovensko je oficiálnym členom ESPO organizácie, ktorej cieľom je podpora odborného vzdelávania a prípravy a zvýšenie jeho prítlačivosti prostredníctvom celoeurópskych súťaží odborných zručností žiakov odborných škôl a mladých ľudí. ESPO spolu s členskými štátmi tejto organizácie realizuje každé dva roky európsku súťaž EuroSkills v odborných zručnostiach žiakov stredných odborných škôl a mladých ľudí z celej Európy. 2. ročník súťaže EuroSkills sa bude konať 9. – 12. decembra 2010 v Lisabone, Portugalsku.
23. Odporúča sa školám zapájať do vedomostnej súťaže Stredoškolská odborná činnosť 33. ročník 17 vyhlásených súťažných odborov – prírodovedných, technických, ekonomika a zdravotníctvo, humanitných a spoločenskovedných odborov a problematika voľného času, určená pre žiakov všetkých typov stredných škôl. Obsah súťažných podmienok charakterom a priebehom je podpornou aktivitou žiakov pre ich úspešné završenie stredoškolského štúdia a možnosť účasti na prezentáciách a fórach mladých vedcov ESI a ESE. Výsledkom práce žiaka je písomná časť práce a ústna obhajoba.
24. Odporúča sa žiakom obchodných akademií zapájať sa do 45. ročníka Súťaže žiakov stredných škôl v spracovaní informácií na počítači. Zručnosti sa hodnotia v dvoch disciplínach: písanie na počítači zamerané na kvalitu a kvantitu spracovania textu odpisovaním v kvalifikačnom limite a úprava textu na počítači zameraná na zručnosti v autorskej korektúre textu na základe úloh vyznačených normalizovanými korektorskými značkami. Sprievodným podujatím sú sústredenia a tréningy víťazov.
25. Odporúča sa školám zapojiť sa do 7. ročníka súťaže „Hodžova eseje 2011“ pre žiakov stredných škôl, ktorej vyhlasovateľom je Bilingválne gymnázium Milana Hodžu v Sučanoch. Informácie a podmienky súťaže nájdete na webovej stránke www.gbas.sk.
26. Slovensko je oficiálnym členom ESPO organizácie ktorej cieľom je podpora transformácie koncepcie odborného vzdelávania prostredníctvom súťaží zručnosti.
27. „Projekt zručností mladých ľudí v systéme OVP – EuroSkills“. ŠIOV je národným koordinátorom, Skills Slovakia a gestoruje národné súťaže vo vyhlásených zameraniach: Mladý mechatronik, Súťaž kaderníkov Juniorov Hair Cut, Súťaž vizážistov, súťaž kuchárov a cukrárov JUNIOR NOWACO CUP, aranžérov kvetín VICTÓRIA RÉGIA, súťaž zlatníkov Študentský šperk a súťaž autoopravárov Autoopravár Junior Castrol určených pre žiakov stredných odborných škôl. Viac informácií k súťažiam nájdete na webovej stránke www.siov.sk, odkaz –Odborná tvorivosť.
28. ŠIOV, odbor TM je gestorm novejšej súťaže žiakov stredných odborných škôl ENERSOL Sk zameranej na využitie alternatívnych zdrojov energie. Súťaž sa riadi Organizačným poriadkom registrovaným na Ministerstve školstva SR pod číslom SD-2009-32683/32290-1-913 zo dňa 8. 10. 2009. Odporúča sa žiakom prezentovať v súťaži demonštráciou zručností v oblasti úspory energií a hľadania obnoviteľných zdrojov energie.

29. V záujme rozvoja podnikateľských zručností a ďalších kľúčových kvalifikácií žiakov stredných škôl sa môžu školy prezentovať na 13. ročníku Medzinárodného veľtrhu cvičných firiem v novembri 2010 v Bratislave, ktorej organizátorom je ŠIOV pod záštitou ministra školstva SR. Žiaci cvičnej firmy využijú obchodnú ale aj spoločenskú komunikáciu v rodnom ale aj v cudzom jazyku. Ďalšou aktivitou sú súťaže cvičných firiem, kde porota bude hodnotiť kreativitu a inovatívnosť v oblastiach: logo cvičnej firmy, slogan cvičnej firmy, celkový vzhľad stánku, komunikáciu predstaviteľov cvičných firiem, katalóg cvičnej firmy a elektronické prezentácie CF, webové stránky CF, vystupovanie jednotlivých žiakov – obchodníkov, schopnosť prezentácie a podobne, ktoré overia podnikateľské zručnosti žiakov a študentov. V roku 2010 to bude už jedenásty ročník celoslovenských súťaží cvičných firiem. V pracovnom programe vzdelávania a odbornej prípravy na rok 2010 bola podnikavosť (ENTREPRENEURSHIP) zaradená do referenčného rámca ôsmich najdôležitejších schopností celoživotného vzdelávania.
30. V záujme rozvoja športových aktivít žiakov základných škôl a osemročných gymnázií, s cieľom eliminácie drogovej závislosti sa realizuje projekt „Zober loptu, nie drogy“. Viac informácií na webovej stránke www.zoberloptu.sk.
31. Prostredníctvom spolupráce s materskými a základnými školami uskutočňuje Občianske združenie pre rozvoj pohybových schopností detí BUBO projekt zameraný na rozvoj pohybových schopností detí.
32. Slovenská agentúra životného prostredia organizuje súťaže a projekty v rámci environmentálnej výchovy v školách. Bližšie informácie na webovej stránke www.sazp.sk.
33. Športové súťaže vyhlasované MŠ SR v spolupráci s národnými športovými zväzmi zabezpečovať v súlade s Organizačným poriadkom športových súťaží žiakov a žiačok základných škôl a stredných škôl v Slovenskej republike č. MŠSR-2010-1019/4729-12:10, v spolupráci s krajskými školskými úradmi, zriaďovateľmi škôl a športovými klubmi v SR.“
34. Odporúča sa realizovať školské programy podpory zdravia a výchovy ku zdraviu.
35. V zmysle úloh Národného akčného plánu pre deti na roky 2009 – 2012 sa odporúča zapájanie sa škôl do projektu Slovenského výboru UNICEF pod názvom „Škola priateľská deťom“ – viac informácií na webovej stránke www.unicef.sk.
36. Na podporu eTwinning bilaterálnych projektov základných a stredných škôl v Európe bola zriadená Národná služba pre elektronickú spoluprácu škôl (NSS) prostredníctvom portálu www.etwinning.sk.
37. V rámci spolupráce s firmou Microsoft a podpísaného Memoranda o porozumení sa školy môžu zapájať do programov, ktoré podporujú využívanie informačných technológií v oblasti vzdelávania a efektívne napomáhajú informatizácii slovenských základných a stredných škôl:
  - a) Fresh start pre darované počítače
  - b) Partneri vo vzdelávaní
  - c) Školská zmluva (School Agreement)
  - d) Program grantov
  - e) Portál Moderný učiteľ (www.modernyucitel.net) a roadshow Moderný učiteľ
  - f) Microsoft IT Akadémie.

Viac informácií nájdete na www.microsoft.com/slovakia/education alebo webovej stránke MŠ SR v časti Informatizácia školstva.

38. V rámci spolupráce s firmou Cisco a podpísaného Memoranda o spolupráci sa môžu stredné školy zapájať do programu Cisco Networking Academy Program, ktorý je zameraný na prípravu odborníkov v oblasti sieťových technológií.
39. V školskom roku 2010/2011 sa školy môžu uchádzať o zaradenie do siete Modelových inovačných škôl, ktoré inovujú vyučovanie s informačnými a komunikačnými technológiami.
40. Odporúča sa vyhlásovať počas roka aktivity ku Svetovému summitu o informačnej spoločnosti, ktorý sa konal v novembri 2005. Hlavným cieľom stretnutia čelných predstaviteľov vlád bolo prispieť k odstraňovaniu rozdielov v spoločnosti, v ktorej sú znevýhodnení občania, ktorí nevedia využívať informačné a komunikačné technológie. Spoločnosť IFIP vydala k tomuto problému Stellenboschskú deklaráciu o informačných a komunikačných technológiách vo vzdelávaní: Deklarácia je zverejnená na stránke MŠ SR www.minedu.sk.
41. Odporúča sa školám zapájať sa do súťaží a aktivít, ktoré podporujú využívanie informačných a komunikačných technológií (olympiáda v informatike, korešpondenčné semináre z programovania, ZENIT v programovaní, RoboLab, LegoDacta, Cologobežka, iBobor, ESP, I*EARN, a pod.).
42. Odporúča sa školám zapájať sa do súťaží a aktivít, ktoré organizuje Európska školská sieť (European Schoolnet), ktoré podporujú využívanie informačných a komunikačných technológií (Európska jar, eTwinning, a pod.).
43. Odporúča sa využívať edukačne vhodný obsah na elektronických nosičoch a webových stránkach vo výchovno-vzdelávacom procese.
44. Odporúča sa školám využívať stránky k bezpečnému používaniu internetu www.bezpecnenainternete.sk firmy Microsoft a www.zodpovedne.sk; www.stopline.sk; www.ovce.sk; www.pomoc.sk občianskeho združenia eSlovensko.
45. Odporúča sa školám zapájať sa do kampane Týždeň digitálnych zručností (eSkills week), ktorý je zameraný na kariéru v oblasti informatiky a dôležitosť digitálnych zručností pre všetkých občanov.

2 ŠKOLY

2.1 Všeobecné pokyny

1. Základná škola a stredná škola vydáva žiakovi v posledný vyučovací deň prvého polroka polročné vysvedčenie natrvalo. V posledný vyučovací deň druhého polroka škola vydáva vysvedčenie s údajmi za obidva polroky.
2. Osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania sa v materskej škole vydáva na konci školského roku s dátumom 30. jún príslušného kalendárneho roku. V prípade, ak tento dátum vyjde napr. na sobotu alebo nedeľu, vydáva sa s dátumom, ktorý vyjde na posledný pracovný deň pred týmto dátumom.
3. Vydaniu osvedčenia o absolvovaní predprimárneho vzdelávania nepredchádza žiadne hodnotenie dieťaťa. Rovnaké osvedčenie získavajú deti absolvujúce bežnú materskú školu, ako aj deti absolvujúce špeciálnu materskú školu, alebo ktoré boli vzdelávané v špeciálnej triede bežnej materskej školy.
4. Deťom, o ktorých materská škola vie, že budú mať odložené plnenie povinnej školskej dochádzky a budú navštevovať materskú školu aj v nasledujúcom školskom roku, sa osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania nevydáva.

5. Pri tvorbe školských vzdelávacích programov a pri prípadnom revidovaní/úprave/zmene školského vzdelávacieho programu sa odporúča postupovať podľa Príručky na tvorbu školských vzdelávacích programov pre materské školy vydanú v roku 2008 (ISBN 978-80-8052-324-4) v MPC, alokované pracovisko Tomášikova 4, Bratislava a podľa Metodiky na tvorbu školských vzdelávacích programov vydanú v roku 2009 (ISBN 978-80-8052-341-1), vydanú v rámci národného projektu Vzdelávanie pedagogických zamestnancov materských škôl ako súčasť reformy vzdelávania. Školské vzdelávacie programy musia byť vypracované v súlade so Štátnym vzdelávacím programom ISCED 0 – predprimárne vzdelávanie, dostupnom na webovej stránke www.minedu.sk, a www.statpedu.sk.
6. Odporúča sa podporovať v školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín rozvíjanie komunikačných kompetencií žiakov v štátnom jazyku.
7. Odporúča sa venovať pozornosť rozvíjaniu čitateľskej gramotnosti žiakov vo všetkých predmetoch.
8. Odporúča sa učiteľom vzdelávať sa v oblasti finančnej gramotnosti.
9. Odporúča sa riaditeľom škôl zamerať kontrolnú činnosť vo výchovno-vzdelávacom procese na rozvíjanie kľúčových kompetencií detí a žiakov.
10. Odporúča sa zlepšiť prácu metodických orgánov najmä v organizačnej a vzdelávacej oblasti, zaoberať sa v rámci činnosti metodických združení a predmetových komisií didaktickou a metodickou analýzou činnosti učiteľa, zásadami hodnotenia v jednotlivých predmetoch, postupom tvorby vzdelávacích cieľov v nadväznosti na učenie sa žiaka.
11. Odporúča sa naďalej venovať zvýšenú pozornosť využívaniu IKT vo vyučovacom procese a rozvíjaniu kompetencií detí a žiakov v tejto oblasti.
12. Odporúča sa monitorovať úroveň vzdelávacích výsledkov žiakov testami, vykonávať ich dôslednú analýzu a v prípade zistených nedostatkov prijímať opatrenia na ich odstránenie.
13. V školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín na hodinách materinského jazyka a slovenského jazyka venovať zvýšenú pozornosť počúvaniu a čítaniu s porozumením.
14. Zabezpečiť poskytnutie informácií rodičom o možnostiach voľby školy s vyučovacím jazykom národnostných menšín alebo s vyučovaním predmetu materinský jazyk a literatúra národnostnej menšiny.
15. Dôsledne integrovať rómske deti a žiakov do tried a oddelení v školách a školských zariadeniach bez segregácie a vytvárať vhodné podmienky pre ich vzdelávanie v triedach s ostatnou populáciou.
16. O odklade povinnej školskej dochádzky z dôvodu, že dieťa nedosiahlo školskú spôsobilosť alebo z dôvodu jeho zdravotného stavu riaditeľ základnej školy vydá rozhodnutie.
17. Vysvedčenie pre žiakov prípravného ročníka základnej školy pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou a špeciálnej triedy základnej školy pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou sa vydá v 1. polroku na tlačive ŠEVT č. 492754 Aa a na konci 2. polroku na tlačive č. 492754.
18. Žiaci škôl pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí v školskom roku 2010/2011 navštevujú prípravný, prvý a druhý ročník základnej školy, prvý a druhý ročník druhého stupňa základnej školy alebo osemročného gymnázia, prvý a druhý ročník strednej školy, prípravný, prvý a druhý ročník odborného učilišťa a prvý a druhý ročník praktickej školy, sa vzdelávajú podľa príslušných vzdelávacích programov, ktoré sú súčasťou štátneho vzdelávacieho programu.

19. Žiaci ostatných ročníkov škôl pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa do ukončenia štúdia vzdelávajú podľa učebných plánov a učebných osnov schválených podľa doterajších predpisov.
20. Vzdelávacie programy pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami podľa jednotlivých stupňov vzdelania sú dostupné na webových stránkach www.minedu.sk a www.statpedu.sk, pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním aj na webovej stránke www.vudpap.sk.
21. V záujme efektívneho rozvíjania komunikatívnych kompetencií a čitateľskej gramotnosti vo vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia využiť priestor na zvýšenie počtu hodín v rámci tvorby školského vzdelávacieho programu podľa podmienok školy a regiónu.
22. V školách s vyučovacím jazykom národností s cieľom zvyšovania úrovne vyučovania slovenského jazyka a materinského jazyka využívať doplnkovú literatúru a detské časopisy.
23. Pokračovať v implementácii Koncepcie vyučovania cudzích jazykov v základných a stredných školách, ktorá bola schválená vládou SR dňa 12. septembra 2007 uznesením vlády SR č. 776/2007.
24. Informácie o pedagogickej dokumentácii sú uverejnené na webových stránkach www.statpedu.sk, www.siov.sk a www.iedu.sk.
25. Zabezpečiť kontinuitu jazykového vzdelávania pri prechode žiaka zo základnej na strednú školu ako i pri prechode medzi jednotlivými školami v súlade s Koncepciou vyučovania cudzích jazykov v základných a stredných školách.
26. Na hodinách cudzieho jazyka používať Európske jazykové portfólio ako nástroj autoevalvácie a podpory učenia sa cudzieho jazyka.
27. Zvýšenú pozornosť venovať účelnému využívaniu finančných prostriedkov na záujmové vzdelávanie žiakov prostredníctvom vzdelávacích poukazov.
28. Na vyučovanie povinne voliteľného predmetu náboženská výchova alebo etická výchova možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny s najvyšším počtom žiakov 20. Ak počet žiakov v skupine na vyučovanie náboženskej výchovy alebo etickej výchovy klesne pod 12, možno do skupín spájať aj žiakov z rôznych ročníkov.
29. Počas školského roka nemôže žiak prechádzať z povinne voliteľného predmetu náboženská výchova na povinne voliteľný predmet etická výchova a opačne. Žiaci, ktorí navštevujú náboženskú výchovu si môžu etickú výchovu vybrať ako nepovinný predmet a opačne.
30. Predbežné zisťovanie záujmu o vyučovanie povinne voliteľného predmetu náboženská výchova alebo etická výchova na nasledujúci školský rok zabezpečí škola na základe písomného oznámenia zákonného zástupcu žiaka do 15 rokov veku a podľa zisteného záujmu organizačne zabezpečí vyučovanie uvedených predmetov pre nasledujúci školský rok.
31. Riaditeľ školy v prípade, že počet žiakov je menší ako stanovuje § 15 ods. 2 vyhlášky MŠ SR č. 320/2008 Z. z. o základnej škole a § 3 ods. 4 vyhlášky MŠ SR č. 282/2009 Z. z. o stredných školách, povolí vyučovanie náboženskej výchovy ako povinne voliteľného predmetu na základe žiadosti cirkvi alebo náboženskej spoločnosti v čase vyučovania náboženskej výchovy inej cirkvi, etickej výchovy alebo v čase po ukončení vyučovania ostatných predmetov.
32. V súlade s úlohami Národného programu prevencie obezity sa odporúča riaditeľom škôl zvyšovať počet hodín telesnej a športovej výchovy v rámci školského vzdelávacieho programu a motivovať deti a žiakov k pohybovej aktivite. Odporúčajú sa 3 hodiny

povinného vyučovania telesnej a športovej výchovy a 2 hodiny v rámci mimoškolskej záujmovej činnosti týždenne.

33. Podporovať činnosť športových krúžkov vo voľnom čase detí a mládeže a sprístupniť ihriská a telocvične škôl na športovú činnosť po vyučovaní a cez víkendy.
34. Vytvoriť priestor pre žiacku samosprávu s ohľadom na zákon č. 596/2003 Z. z., kde je legislatívne upravený vznik a poslanie žiackej školskej rady ako možnosť pre žiakov demokraticky ovplyvňovať dianie v škole a participovať na ňom.
35. Pri takom správaní žiaka, ktorý svojím správaním a agresivitou ohrozuje bezpečnosť a zdravie ostatných žiakov, pedagógov alebo iných účastníkov výchovy a vzdelávania v škole, alebo výrazne narúša výchovno-vzdelávací proces, využívať postup podľa § 58 ods. 3 školského zákona. O týchto opatreniach vo výchove na začiatku školského roka oboznámi triedni učitelia zákonných zástupcov žiakov základných a stredných škôl, ako aj špeciálnych škôl.
36. Riaditeľ školy, ktorý prijíma do školy dieťa alebo žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, môže rešpektovať len písomné vyjadrenia a odporúčania centier pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie a centier špeciálno-pedagogického poradenstva vydané pre dieťa alebo žiaka z takej cieľovej skupiny, ktorej môžu poskytovať svoju odbornú starostlivosť podľa § 132 ods. 1 a § 133 ods. 1 školského zákona.
37. Ak bol žiak v súlade s § 19 ods. 9 školského zákona oslobodený od povinnosti dochádzať do školy a vzdelávanie sa mu neposkytovalo počas celého hodnotiaceho obdobia, vysvedčenie sa mu za toto obdobie nevydáva.
38. Odporúča sa školám a školským zariadeniam sledovať pripravovaný rezortný portál MŠ SR register detí, žiakov a poslucháčov.

2.2 Materské školy

1. Podľa miestnych podmienok využívať dopravné ihriská v záujme utvárania poznatkov o bezpečnom a etickom správaní sa na komunikáciách a predchádzania detským úrazom a nehodám; v praktických situáciách uplatňovať zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov v role chodca, spolujazdca, cyklistu, či korčuliara.
2. Na základe záujmu zákonných zástupcov dieťaťa umožniť v materskej škole v súlade so školským vzdelávacím programom vyučovanie náboženskej výchovy.
3. V materských školách podporovať rozvíjanie kľúčových kompetencií detí intelektovo nadaných. Pri tvorbe individuálnych vzdelávacích programov pre intelektovo nadané deti spolupracovať s centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie.
4. Pri realizácii pohybových a relaxačných cvičení a edukačných aktivít s telovýchovným zameraním a pri pobyte vonku plánovať adekvátne výchovno-vzdelávacie ciele s dôrazom na dodržiavanie psychohygieny; pri zostavovaní cvičení rešpektovať pedagogické zásady s dôrazom na zásadu primeranosti (výber cvikov, počet opakovaní cvikov atď.) a postupnosti (postupné precvičenie všetkých svalových skupín od hlavy po päty); vhodnou motiváciou a stimuláciou, osobným vzorom a pozitívnym prístupom podnecovať deti k pohybovej aktivite; poskytnúť deťom dostatok priestoru na spontánne pohybové aktivity a zabezpečiť primerané podmienky na rozvoj pohybových schopností a zručností s prihliadnutím na individuálne vývinové osobitosti jednotlivých detí.

5. Pravidelnou realizáciou pobytu vonku utvárať pozitívne postoje detí k svojmu zdraviu i zdraviu iných; realizovať aktivity smerujúce k prevencii obezity detí; neskracovať bezdôvodne dĺžku pobytu vonku.
6. Pri plánovaní výchovno-vzdelávacích cieľov rešpektovať aktuálne výchovno-vzdelávacie potreby detí, ich vekové a individuálne osobitosti; plnenie cieľov priebežne kontrolovať a overovať spätnou väzbou, rozvíjať u detí hodnotiace a sebahodnotiace zručnosti vo vzťahu k vlastnému pokroku.
7. Zvýšenú pozornosť venovať činnostiam zameraným na rozvíjanie vyšších psychických procesov, podnecovať deti k vyjadrovaniu poznatkov, názorov a postojov, k prezentovaniu zručností, návykov a skúseností.
8. Podporovať rozvoj dieťaťa v poznávaní a v socializácii prostredníctvom hry; rešpektovať úroveň individuálneho rozvoja každého dieťaťa a zabezpečiť optimálne podmienky na hru; dbať na účelovosť prostredia, v ktorom má dieťa možnosť realizovať sa a byť aktívnym; do výchovy a vzdelávania v materskej škole angažovať aj rodičov detí.
9. Vytvárať pre začlenené deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami podmienky prostredníctvom individuálneho vzdelávacieho programu alebo prostredníctvom vzdelávacích programov určených pre školy, ktoré vzdelávajú deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami; tieto vzdelávacie programy sú súčasťou Štátneho vzdelávacieho programu ISCED 0 – predprimárne vzdelávanie (boli schválené 26. mája 2009 na GPM pod číslom CD-2008-18550/39852-1:914).
10. Rozvíjať informačné kompetencie detí využívaním digitálnych technológií získaných v rámci národného projektu Vzdelávanie pedagogických zamestnancov materských škôl ako súčasť reformy vzdelávania a z prostriedkov štátneho rozpočtu.
11. V spolupráci so zariadeniami školského stravovania formou rôznych aktivít a ochutnávok zdravých jedál pre rodičov podporovať boj proti obezite detí v predškolskom veku.
12. Individuálnym prístupom k deťom s odloženým začiatkom plnenia povinnej školskej dochádzky a deťom zo sociálne znevýhodneného prostredia zvyšovať úroveň ich pripravenosti na primárne vzdelávanie v základnej škole; s cieľom dosiahnuť pravidelnú dochádzku detí zo sociálne znevýhodneného prostredia do materskej školy prispôbiť im obsah a organizáciu výchovy a vzdelávania; v spolupráci so zriaďovateľmi využívať pomoc asistenta učiteľa.
13. Diferencovať požiadavky na deti vzhľadom na ich rozvojové možnosti a schopnosti vo všetkých organizačných formách denného poriadku, najmä vo vekovo heterogénnych triedach.
14. Pri osvojovaní základov štátneho jazyka v materských školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín aj u detí, ktorých materinský jazyk je iný ako slovenský, využívať „Metodický list na osvojovanie štátneho jazyka v materských školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín“.
15. V spolupráci so zriaďovateľmi rozširovať kapacitné podmienky materských škôl.
16. Obnovovať, zdokonaľovať, rozširovať a dopĺňať profesijné kompetencie učiteľiek účasťou na kontinuálnom vzdelávaní realizovanom prostredníctvom akreditovaných vzdelávacích programov realizovaných v rámci národného projektu Vzdelávanie pedagogických zamestnancov materských škôl ako súčasť reformy vzdelávania.

2.3 Základné školy

1. Podľa štátneho vzdelávacieho programu sa žiaci základnej školy začínajú učiť prvý cudzí jazyk od 3. ročníka a druhý cudzí jazyk od 6. ročníka. V niektorých školách sa žiaci podľa doterajších učebných plánov cudzí jazyk od 3. ročníka neučili a začínajú sa učiť prvý cudzí jazyk až od 5. ročníka. V 6. ročníku by im podľa štátneho vzdelávacieho programu mal pribudnúť druhý cudzí jazyk.

Ministerstvo školstva SR v spolupráci so Štátnym pedagogickým ústavom týmto školám odporúča využiť časovú dotáciu vyučovania cudzích jazykov (3 hodiny prvý cudzí jazyk a 1 hodinu druhý cudzí jazyk) nasledovne:

6. ročník – 4 hodiny prvý cudzí jazyk, **0 hodín** druhý cudzí jazyk (posilnia 1. cudzí jazyk),
7. ročník – 2 hodiny prvý cudzí jazyk, **2 hodiny** druhý cudzí jazyk (posilnia 2. cudzí jazyk),
8. a 9. ročník podľa rámcového učebného plánu ŠVP ISCED 2.

2. Osobný spis žiaka je pedagogická dokumentácia v zmysle § 11 ods. 3 písm. l) školského zákona. Základné školy nemusia viesť vo svojej pedagogickej dokumentácii osobný spis žiaka.
3. Hodnotenie žiaka základnej školy v jednotlivých vyučovacích predmetoch možno podľa rozhodnutia riaditeľa školy po prerokovaní v pedagogickej rade uskutočniť klasifikáciou, slovným hodnotením alebo ich kombináciou. Žiakovi, ktorý nie je v niektorom vyučovacom predmete hodnotený, sa na vysvedčení a v katalógovom liste uvedie jedno zo slov absolvoval/neabsolvoval v zmysle Čl. 3 ods. 13 Metodického pokynu č. 7/2009-R na hodnotenie žiakov základnej školy. Ak riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade rozhodol neklasifikovať/nehodnotiť etickú a náboženskú výchovu, na vysvedčení a v katalógovom liste sa uvedie jedno zo slov absolvoval/neabsolvoval. Odporúča sa školám zvážiť spôsob hodnotenia žiaka, nakoľko priemerný stupeň prospechu ovplyvní jeho celkové hodnotenie.
4. Ak dieťa po dovŕšení šiesteho roku veku nedosiahlo školskú spôsobilosť a pochádza zo sociálne znevýhodneného prostredia, riaditeľ školy rozhodne o odklade začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky dieťaťa o jeden školský rok **alebo** o zaradení dieťaťa do nultého ročníka základnej školy, a to vždy na žiadosť zákonného zástupcu. Po rozhodnutí zákonného zástupcu riaditeľ školy vydá:

- rozhodnutie o odklade začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky pre dieťa, ktoré bude navštevovať materskú školu alebo
- rozhodnutie o prijatí žiaka do školy pre dieťa, ktoré bude zaradené do nultého ročníka; podľa § 29 ods. 7 školského zákona takéto dieťa začína plniť povinnú školskú dochádzku.

Riaditeľ školy môže rozhodnúť o odklade začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky dieťaťa alebo o jeho zaradení do nultého ročníka aj na návrh materskej školy, a to na základe odporúčenia zariadenia výchovného poradenstva a prevencie.

Pri zaradovaní dieťaťa do nultého ročníka sa postupuje v súlade s § 19 ods. 6 a 7 a § 29 ods. 7 školského zákona.

Za dôvod zaradenia dieťaťa do nultého ročníka sa nepovažuje nezabezpečenie priestorov na výchovno-vzdelávaciu činnosť v materskej škole zriaďovateľom.

5. Odporúča sa dôsledne dodržiavať psychohygienické hľadisko pri dodržiavaní času trvania vyučovacej hodiny a prestávok na oddych a organizáciu výchovno-vzdelávacej činnosti školy:

- **prestávky na obed** v 1. a 2. ročníku najneskôr po 5. vyučovacej hodine, v 3. až 9. ročníku najneskôr po 6 vyučovacej hodine;
  - **vyučovanie v jednom slede** v súlade s počtom hodín podľa vzdelávacích programov: v 1. ročníku najviac 3x v týždni 5 vyučovacích hodín, v 2. ročníku najviac 5 vyučovacích hodín, v 3. a 4. ročníku najviac 2x v týždni 6 vyučovacích hodín, v 5. až 9. ročníku najviac 6 vyučovacích hodín;
  - **najväčší počet hodín v jednom dni:** v 5. a 6. ročníku v jednom dni v týždni najviac 7 vyučovacích hodín, v 7. až 9. ročníku iba v jednom dni v týždni najviac 8 vyučovacích hodín.
6. Odporúča sa dôsledne využívať *informovaný súhlas zákonných zástupcov* v prípadoch – nultá hodina, predmety, v ktorých sa spájajú žiaci z rôznych tried a ročníkov druhého stupňa, lyžiarsky výcvik, plavecký výcvik, školský výlet, exkurzie, škola v prírode, neúčast' na vyučovaní žiaka, ktorý je oslobodený od vyučovania predmetu, zaradenie do triedy s rozšíreným vyučovaním predmetov, do špecializovanej triedy, výchova a vzdelávanie detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.
  7. Žiakom posledného ročníka základnej školy sa doložky vyplnia podľa usmernenia MŠ SR č. 304/99 z 23. 6. 1999 k doložkám na vysvedčení.
  8. Žiakovi, ktorý končí vzdelávanie v základnej škole sa do doložky uvedie, koľko rokov povinnej školskej dochádzky splnil. Do doložky vysvedčenia žiaka so zdravotným znevýhodnením je možné uviesť všetky dôležité skutočnosti, ktoré súvisia s jeho vzdelávaním.
  9. Ministerstvo školstva SR vytvára aj v tomto školskom roku podmienky na výcvik žiakov základných škôl na detských dopravných ihriskách. Základné školy zabezpečujú praktický výcvik a teoretické vyučovanie pre svojich žiakov na detských dopravných ihriskách, postupujúcich podľa „Tematického plánu dopravnej výchovy žiakov základných škôl na detských dopravných ihriskách“ schváleného MŠ SR, ktorým MŠ SR poskytlo dotáciu. Na týchto detských dopravných ihriskách sa výcvik poskytuje bezplatne. Zoznam uvedených detských dopravných ihrísk a ďalšie informácie sú zverejnené na webovej stránke MŠ SR.
  10. Dodržiavať na hodinách telesnej výchovy delenie alebo spájanie tried na skupiny chlapcov a skupiny dievčat toho istého ročníka v súlade s vyhláškou o základnej škole. Najvyšší počet žiakov v skupine je 25. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12 žiakov, možno do skupín spájať aj žiakov rozličných ročníkov.
  11. Pri zápise detí do prvého ročníka základnej školy sa odporúča, aby bol prítomný aj psychológ, špeciálny pedagóg a učiteľ materskej školy. Vhodné je prostredníctvom hrových situácií a činností depistážne zisťovať prípadné ťažkosti detí najmä v oblasti sociálneho, emocionálneho a poznávacieho vývinu. Pozorované špecifiká s odporúčaniami konzultovať s rodičmi.
  12. Základným školám so žiakmi zo sociálne znevýhodneného prostredia sa odporúča spolupracovať s Rómskym vzdelávacím, informačným, dokumentačným, poradenským a konzultačným centrom (ROCEPO) v Prešove s celoslovenskou pôsobnosťou a využívať vo výchovno-vzdelávacom procese ním vydané publikácie.
  13. Žiak, ktorý plní povinnú školskú dochádzku osobitným spôsobom v škole mimo územia SR alebo sa vzdeláva v škole zriadenej iným štátom na území SR, vykonáva komisionálne skúšky z predmetov, ktoré sa v tejto škole nevyučovali (spravidla slovenský jazyk, vlastiveda, zemepis pre 8. roč., dejepis – učivo venované národným dejinám a pod.) Žiak, ktorý plní osobitný spôsob školskej dochádzky individuálnym vzdelávaním (nie v škole)

v zahraničí, vykoná skúšku zo všetkých povinných vyučovacích predmetov učebného plánu príslušného ročníka kmeňovej školy.

14. Na podporu rozvoja riadiacich a podnikateľských zručností mladých ľudí bude pokračovať vyučovanie vo voliteľnom alebo nepovinnom predmete „podnikanie v cestovnom ruchu“ v 8. alebo 9. ročníku podľa učebných osnov schválených MŠ SR pod č. 5121/2003-091 (webová stránka: www.pvcr.jasr.sk).

2.4 Stredné školy

1. ŠIOV má na svojej webovej stránke www.siov.sk zverejnené štátne vzdelávacie programy pre jednotlivé skupiny odborov a stupne vzdelania na SOŠ.

Stredné odborné vzdelanie – ISCED 2C pre skupiny dvojročných učebných odborov na webovej stránke <http://www.siov.sk/statne-vzdelavacie-programy-isced-2c/10802s>

- 24 Strojárstvo a ostatná kovospracúvacia výroba
- 27 Technická chémia silikátov
- 29 Potravinárstvo
- 33 Spracúvanie dreva a výroba hudobných nástrojov
- 36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia
- 31 Textil a odevníctvo
- 32 Spracúvanie kože, plastov, a gumených výrobkov a výroba obuvi
- 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka
- 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby II

Stredné odborné vzdelanie – ISCED 3C pre skupiny učebných odborov

- 21 Baníctvo a banícka geológia
- 24 Strojárstvo a ostatná kovospracúvacia výroba
- 26 Elektrotechnika
- 27 Technická chémia silikátov
- 28 Aplikovaná chémia
- 29 Potravinárstvo
- 31 Textil a odevníctvo
- 32 Spracúvanie kože, plastov, gumených výrobkov, výroba obuvi
- 33 Spracúvanie dreva a výroba hudobných nástrojov
- 34 Polygrafia a médiá
- 36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia
- 37 Doprava, pošty a telekomunikácie
- 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka
- 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby
- 76 Učiteľstvo
- 85 Umenie a umeleckoremeselná výroba

Úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A pre skupiny študijných odborov

- 21 Baníctvo a banícka geológia
- 22 Hutníctvo
- 23, 24 Strojárstvo a ostatná kovospracúvacia výroba
- 26 Elektrotechnika
- 27 Technická chémia silikátov

- 28 Aplikovaná chémia
- 29 Potravinárstvo
- 31 Textil a odevníctvo
- 32 Spracúvanie kože, plastov, gummy, výroba obuvi
- 33 Spracúvanie dreva a výroba hudobných nástrojov
- 34 Polygrafia a médiá
- 36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia
- 37 Doprava, pošty a telekomunikácie
- 39 Špeciálne technické odbory
- 42, 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka
- 43 Veterinárske vedy
- 63, 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby
- 72 Publicistika, knihovníctvo a vedecké informácie
- 76 Učiteľstvo
- 82, 85 Umenie a umeleckoremeselná výroba

Úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 4A pre skupiny študijných odborov pomaturitného kvalifikačného štúdia: <http://www.siov.sk/statne-vzdelavacie-programy-isced-4a/10849s>

- 21 Baníctvo, geológia a geotechnika
- 22 Hutníctvo
- 23-24 Strojárstvo a ostatná kovospracúvacia výroba
- 26 Elektrotechnika
- 27 Technická chémia silikátov
- 28 Technická a aplikovaná chémia
- 29 Potravinárstvo
- 31 Textil a odevníctvo
- 32 Spracúvanie kože, plastov a gummy a výroba obuvi
- 33 Spracúvanie dreva a výroba hudobných nástrojov
- 34 Polygrafia a médiá
- 36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia
- 37 Doprava, pošty a telekomunikácie
- 39 Špeciálne technické odbory
- 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka
- 43 Veterinárske vedy
- 62 Ekonomické vedy
- 72 Publicistika, knihovníctvo a vedecké informácie
- 76 Učiteľstvo
- 82,85 Umenia a umeleckoremeselná tvorba
- 11 Fyzikálne a matematické vedy
- 68 Právne vedy

Vyššie odborné vzdelanie – ISCED 5B pre skupiny odborov pomaturitného vyššieho odborného štúdia: <http://www.siov.sk/statne-vzdelavacie-programy-isced-5b/10858s>

- 21 Baníctvo, geológia a geotechnika
- 22 Hutníctvo
- 23 Strojárstvo a ostatná kovospracúvacia výroba

- 26 Elektrotechnika
  - 29 Potravinárstvo
  - 31 Textil a odevníctvo
  - 37 Doprava, pošty a telekomunikácie
  - 39 Špeciálne technické odbory
  - 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka
  - 43 Veterinárske vedy
  - 75 Pedagogické vedy
  - 82 Umenie a umeleckoremeselná tvorba
2. V súlade s Národným programom prevencie HIV/AIDS v SR sa odporúča realizovať besedy s lekárom, resp. psychológom na tému prevencie HIV/AIDS.
  3. Zoznam študijných a učebných odborov stredných odborných škôl a konzervatórií, ktoré sa budú experimentálne overovať v školskom roku 2010/2011 a ktorých experimentálne overovanie bude úspešne alebo neúspešne ukončené dňa 31. augusta 2010, je zverejnený na webovej stránke www.minedu.sk, časť Regionálne školstvo – Stredoškolské vzdelávanie a výchova – Úlohy plnené v oblasti stredoškolského odborného vzdelávania – Experimentálne overovanie v stredných odborných školách a konzervatóriách.
  4. Podpora podnikateľského, ekonomického a finančného vzdelávania s rozvojom riadiacich a podnikateľských zručností mladých ľudí bude pokračovať na všetkých druhoch stredných škôl vo vzdelávacom programe, súčasťou ktorého je vyučovanie voliteľných a nepovinných predmetov „aplikovaná ekonómia“ podľa učebných osnov schválených MŠ SR pod.č.1498/2003-42 (webová stránka: www.ae.jasr.sk a „podnikanie v cestovnom ruchu“ podľa učebných osnov schválených MŠ SR pod.č.CD-10763/22234-1-093 (webová stránka: www.pvcr.jasr.sk). Na vyučovanie a realizáciu predmetov sa škola prihlasuje každoročne vyplnením prihlášky na webovej stránke www.jasr.sk. Neoddeliteľnou súčasťou týchto predmetov sú celoštátne odborné súťaže podľa organizačného poriadku súťaží schváleného MŠ SR pod číslom CD-2005-22201/33526-2.
  5. ŠIOV pri príležitosti 10. ročníka Súťaže o mlieku vydá DVD ako Metodickú publikáciu Súťaže o mlieku určenú žiakom, metodikom, učiteľom stredných odborných škôl. Odporúča sa použiť ako študijný odborný materiál stredných odborných škôl so zameraním na poľnohospodárstvo.
  6. Odporúčame riaditeľom stredných škôl, ktorí rozhodnú o povolení absolvovať časť štúdií v zahraničí, aby informovali žiakov a ich zákonných zástupcov o podmienkach uznania vysvedčenia alebo iného dokladu o vzdelaní po ich návrate na kmeňovú školu.
  7. Odporúčame riaditeľom stredných škôl podporovať vznik a aktívne fungovanie žiackych školských rád (ďalej len „ŽŠR“) ako praktický nástroj učenia sa demokracii. Osobnosť koordinátora žiackej školskej rady je pre jej fungovanie dôležitá, preto zavedenie takejto funkcie je silne odporúčané všetkým riaditeľstvám stredných škôl. Pilotný projekt vzdelávania koordinátorov ŽŠR zabezpečuje IUVENTA.
  8. V školskom roku 2010/2011 bude pokračovať vyučovanie voliteľného predmetu Ekonomické cvičenia v cvičnej firme v treťom ročníku na všetkých typoch stredných škôl. Ďalej bude pokračovať vyučovanie odborného predmetu Cvičná firma – praktikum na obchodných akadémiách v štvrtom ročníku alebo aj povinného predmetu odborného predmetu Cvičná firma na obchodných akadémiách v štvrtom ročníku. Cvičnú firmu odporúčame vyučovať raz za týždeň v blokoch v spolupráci so Slovenským centrom cvičných firiem (ďalej SCCF), odborom ŠIOV, ktoré simuluje orgány štátnej správy – živnostenský úrad, registrový súd, daňový úrad, sociálnu a zdravotnú poisťovňu, poštu

a banku. Predmet sa klasifikuje známkou na vysvedčení. Pre najlepších žiakov môže učiteľ cvičnej firmy vystaviť Doložku k vysvedčeniu o absolvovaní predmetu cvičná firma, ktorú získa na webovej stránke www.siov.sk. Učiteľ môže požiadať SCCF o pridelenie európskeho certifikátu kvality pre cvičnú firmu a potom môže žiadať o vystavenie európskeho certifikátu kvality pre najlepších žiakov CF, ktorý vydá EUROPEN PEN International s SCCF. Podmienky nájdete na webovej stránke www.siov.sk v dokumente Minimálne štandardy kvality CF a minimálne štandardy kvality zamestnanca CF. Predmet Cvičná firma môže vyučovať len učiteľ ekonomických predmetov. Tento predmet podporuje získanie základného právneho a ekonomického vedomia, rozvoj riadiacich a podnikateľských schopností ako aj kľúčových kvalifikácií.

9. ŠIOV vydáva Informačný bulletin, určený pre stredné odborné školy. Bulletin vychádza v tlačovej forme a elektronicky na webovej stránke www.siov.sk.

2.5 Výchova a vzdelávanie detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

2.5.1 Všeobecné pokyny

1. Zohľadňovať výchovno-vzdelávacie potreby detí/žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len „ŠVVP“) diferencovaním zadávaných úloh a činností.
2. Za deti alebo žiakov s nadaním sa považujú deti alebo žiaci, ktorých špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby boli diagnostikované školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie. Diagnostiku detí a žiakov s intelektovým nadaním realizujú centrá pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie.
3. Vytvárať v spolupráci so zriaďovateľom v školách vzdelávajúcich žiakov so zdravotným znevýhodnením a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia miesta asistentov učiteľa, školských špeciálnych pedagógov a školských psychológov.
4. V školách, ktoré vzdelávajú žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, prijímať opatrenia na zlepšenie dochádzky, správania a vzdelávacích výsledkov a pri výchove a vzdelávaní týchto žiakov vytvárať vhodné individuálne podmienky.
5. Diagnostiku ŠVVP realizuje zariadenie výchovného poradenstva a prevencie. Ak je dieťa v dlhodobej starostlivosti iného odborného pracoviska, ktoré vykonáva psychologickú alebo špeciálnopedagogickú diagnostiku, môže pri tom využiť podklady z odborných vyšetrení urobených týmto pracoviskom. Ak boli ŠVVP dieťaťa alebo žiaka diagnostikované v Detskom centre Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie (ďalej len „VÚDPaP“), príslušné školské poradenské zariadenie tento nález akceptuje.
6. Záväzné písomné vyjadrenia k školskému začleneniu (školskej integrácii) dieťaťa alebo žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do bežnej školy, ako aj k jeho zaradeniu do školy pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, môžu vydávať iba zariadenia výchovného poradenstva a prevencie zaradené v sieti škôl a školských zariadení. Psychológ a špeciálny pedagóg, ktorý nie je zamestnancom zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, záväzné písomné vyjadrenia k školskému začleneniu nevydáva.
7. Pri diagnostikovaní detí využívať odborné služby centier pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie a centier špeciálno-pedagogického poradenstva. Individuálnym prístupom zvyšovať úroveň pripravenosti pre vstup na primárne vzdelávanie detí s odloženou povinnou školskou dochádzkou a detí zo sociálne znevýhodneného prostredia.

8. Archivácia ďalšej dokumentácie dieťaťa/žiaka so ŠVVP v škole alebo školskom zariadení je určená vyhláškou MŠ SR č. 326/2008 Z. z. o druhoch a náležitostiach vysvedčení a ostatných školských tlačív vrátane spôsobov ich evidencie a uloženia.
9. Do školy/školského zariadenia, v ktorom bude dieťa/žiak pokračovať vo výchove a vzdelávaní ako dieťa/žiak so ŠVVP, zašle riaditeľ fotokópiu dokumentácie, vrátane ďalšej dokumentácie dieťaťa/žiaka, a to vždy v počte 1 ks vytvorenej fotokópie (§ 31 ods. 2 a § 35 ods. 5 školského zákona).
10. Vysvedčenie pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním sa vydáva na tlačivách ŠEVT určených pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním.
11. Frekvenciu rediagnostických vyšetrení detí a žiakov so ŠVVP neurčuje žiadny všeobecne záväzný právny predpis. Poradenské zariadenia rediagnostiku vykonávajú pri odôvodnenom predpoklade, že je nevyhnutné vykonať také úpravy výchovy, vzdelávania dieťaťa a usmernení vo vzťahu k optimalizácii jeho psychofyzického vývinu, ktoré nemôžu vychádzať z pôvodne určenej diagnózy dieťaťa. O rediagnostiku dieťaťa môže požiadať aj riaditeľ školy alebo zákonný zástupca dieťaťa. Rediagnostické vyšetrenie žiakov nie je potrebné vykonať pri ich prijímaní do stredných škôl, odborných učilíšť a praktických škôl, ak nie odôvodnený predpoklad, že sa zmenil charakter ich zdravotného znevýhodnenia.
12. Pri hodnotení a klasifikácii žiaka so zdravotným znevýhodnením dodržiavať ustanovenie § 55 ods. 4 školského zákona a vychádzať z odporúčaní príslušného poradenského zariadenia pre konkrétneho žiaka a príslušného štátneho vzdelávacieho programu – časť vzdelávací program pre žiaka s príslušným zdravotným znevýhodnením.
13. Žiak, ktorému bolo povolené individuálne vzdelávanie na základe odporúčania všeobecného lekára pre deti a dorast z dôvodu zdravotného znevýhodnenia, komisionálnu skúšku nevykonáva. Pedagogický zamestnanec, ktorý zabezpečuje vzdelávanie žiaka, štvrtročne predkladá riaditeľovi školy písomnú správu o postupe a výsledkoch výchovno-vzdelávacej činnosti so žiakom, na základe ktorej po prerokovaní v pedagogickej rade školy sa vykoná hodnotenie prospechu žiaka. Písomná správa o postupe a výsledkoch výchovno-vzdelávacej činnosti žiaka obsahuje
  - údaje identifikujúce žiaka,
  - hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov žiaka,
  - návrh hodnotenia.
14. Pri výchove a vzdelávaní detí/žiacov, pre ktoré z rôznych príčin nie je postup podľa vzdelávacieho programu možný, je potrebné postupovať podľa individuálnych vzdelávacích programov. Pre tieto deti/žiacov sa v špeciálnych školách zriaďujú triedy s individuálnym vzdelávacím programom, kde sú tieto deti/žiaci preradení.
15. Na vysvedčení žiaka s autizmom je možné riadok v predmete správanie vyškrtnúť, pokiaľ nie je vhodné jeho súhrnné klasifikovanie najlepším stupňom klasifikačnej stupnice. Odchýlky správania žiakov s autizmom od správania vyžadovaného všeobecne platným školským poriadkom sú súčasťou príznakov tohto zdravotného postihnutia a preto na to treba prihliadať a nepostihovať tie odchýlky správania, ktoré sú zapríčinené touto pervazívnou vývinovou poruchou.
16. V záujme optimalizácie psychického vývinu žiakov špeciálnych škôl vytvoriť podľa možností miesto školského psychológa.
17. V školách, ktoré vzdelávajú žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo žiakov so všeobecným intelektovým nadaním, ktorí sú súčasne žiakmi so zdravotným znevýhodnením, môže pôsobiť aj asistent učiteľa na základe žiadosti, ktorú zriaďovateľ školy predkladá prostredníctvom príslušného krajského školského úradu podľa smernice

MŠ SR č. 16/2008 z 18. decembra 2008, ktorou sa určuje postup poskytnutia finančných prostriedkov zriaďovateľom škôl na mzdy a odvody do poisťných fondov asistentov učiteľa pre žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo pre žiakov s nadaním.

18. Nadanie žiakov možno rozvíjať na základe školských vzdelávacích programov v materských, základných i stredných školách.
19. Školy pre žiakov s nadaním sú iba tie školy, ktoré zabezpečujú vzdelávanie týchto detí vo všetkých organizačných zložkách a vo všetkých ročníkoch.
20. Športová škola, škola s umeleckým zameraním, alebo škola s rozšíreným vyučovaním niektorých predmetov sa pokladá za školu pre žiakov s nadaním iba v prípade, ak všetci jej žiaci boli diagnostikovaní zariadením výchovného poradenstva a prevencie. Uvedené školy však môžu na základe školských vzdelávacích programov rozvíjať príslušné druhy nadania žiakov aj v prípade, že nejde o žiakov so ŠVVP.
21. Žiak športovej školy, školy s umeleckým zameraním alebo školy s rozšíreným vyučovaním predmetov, pre vzdelávanie ktorého nepostačuje uplatňovanie školského vzdelávacieho programu príslušnej školy na základe jeho ďalších výchovno-vzdelávacích potrieb diagnostikovaných zariadením výchovného poradenstva a prevencie, je v tejto škole vzdelávaný podľa individuálneho vzdelávacieho programu.
22. Pre žiakov so špecifickým intelektovým nadaním, ktorých ŠVVP boli diagnostikované centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, možno od školského roku 2009/2010 zriaďovať školy s rozšíreným vyučovaním prírodovedných a spoločenskovedných predmetov. Žiaci týchto škôl sa vzdelávajú podľa vzdelávacích programov zameraných na rozvíjanie príslušného nadania.
23. Školy pre žiakov so špecifickým intelektovým nadaním poskytujú nižšie sekundárne a vyššie sekundárne vzdelávanie. Tieto školy nie sú určené pre žiakov predprimárneho (materská škola) a primárneho (1. stupeň ZŠ) vzdelávania, u ktorých sa špecifické intelektové nadanie ešte nedagnostikuje.
24. Pri výchove a vzdelávaní žiaka s intelektovým nadaním, ktorý je súčasne žiakom so zdravotným alebo sociálnym znevýhodnením a postup podľa školského vzdelávacieho programu preňho preto nie je optimálny, treba postupovať podľa individuálneho vzdelávacieho programu.

2.5.2 Školská integrácia detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

1. Žiak, ktorý sa na základe výsledkov zo psychologického vyšetrenia nachádza v pásme podpriemeru (vrátane tzv. hraničného pásma), nie je žiakom so zdravotným znevýhodnením. Nemôže byť prijatý do špeciálnej základnej školy ani zaradený do špeciálnej triedy pre niektorú z kategórií žiakov so zdravotným znevýhodnením ani do školskej integrácie legislatívne určenej pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, ak nespĺňa niektorú z podmienok pre vzdelávanie podľa vzdelávacieho programu určeného v ustanovení § 94 ods. 2 písm. a) až l) školského zákona.
2. Za žiaka so zdravotným znevýhodnením v základnej škole alebo strednej škole je možné považovať len takého žiaka, ktorému príslušné poradenské zariadenie po diagnostických vyšetreniach vydalo písomné vyjadrenie k školskému začleneniu (§ 11 ods. 10 písm. c) školského zákona). Písomné vyjadrenie k školskému začleneniu je súčasťou formulára Návrh na prijatie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do špeciálnej školy, do špeciálnej materskej školy, do materskej školy, do základnej školy a do strednej školy – formulár, schválený Ministerstvom školstva SR pod číslom CD-2008-17271/37405-1:914

dňa 24. 10. 2008 s platnosťou od 1. januára 2009. Formulár je aj s pokynmi na jeho vyplnenie dostupný na webovej stránke Štátneho pedagogického ústavu www.statpedu.sk alebo ho možno získať zo ŠEVT-u.

3. Školská dochádzka je povinná pre všetky deti príslušného veku bez rozdielu, riaditeľ základnej školy nemôže odmietnuť prijať a vzdelávať dieťa s diagnostikovaným zdravotným znevýhodnením, ktoré do tejto školy patrí podľa bydliska. Škola, v ktorej je žiak so zdravotným znevýhodnením individuálne integrovaný, vypracuje v spolupráci s poradenským zariadením alebo so školským špeciálnym pedagógom individuálny vzdelávací program. Zákonný zástupca má právo s týmto programom sa oboznámiť.
4. Pri výchove a vzdelávaní žiakov so zdravotným znevýhodnením je nevyhnutné rešpektovať obmedzenia, ktoré sú podmienené zdravotným znevýhodnením žiaka a uplatňovať požiadavky, ktoré má predpoklad splniť. Pri hodnotení a klasifikácii prospechu a správania nehodnotiť negatívne tie výkony žiaka, ktoré sú ovplyvnené jeho zdravotným stavom, ak z tejto príčiny nemá možnosť splniť alebo vykonať ich lepšie. Pri hodnotení a klasifikácii prospechu a správania využívať aj slovné hodnotenie.
5. U žiaka s diagnostikovanou poruchou aktivity a pozornosti možno v prípade závažného porušovania školského poriadku, ako napr. neospravedlnené hodiny, fyzické ubližovanie iným osobám, vulgarizmy a pod. pristúpiť k hodnoteniu a klasifikácii správania zníženou známku zo správania, avšak len po odbornom posúdení a odporúčaní tohto postupu príslušným poradenským zariadením.
6. Ak sa v priebehu školského roka prejaví, že výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka so zdravotným znevýhodnením, ktorého individuálny vzdelávací program zahŕňa aj úpravu učebných osnov niektorého vyučovacieho predmetu, nie sú uspokojivé a žiak nespĺňa potrebné kritériá na jeho súhrnné hodnotenie lepším klasifikačným stupňom ako nedostatočný, je potrebné neodkladne prehodnotiť a upraviť obsah, resp. formu jeho vzdelávania v súčinnosti so špeciálnym pedagógom a psychológom. Takýto žiak nemá opakovať ročník z tých vyučovacích predmetov, v ktorých majú na jeho neúspešnosť vplyv dôsledky jeho diagnózy. Ak sa na prospechu žiaka okrem jeho zdravotného znevýhodnenia podieľa významnou mierou viac faktorov, k hodnoteniu a klasifikácii stupňom nedostatočný je možné pristúpiť, avšak len po odbornom posúdení a odporúčaní tohto postupu príslušným poradenským zariadením.
7. V školách, ktoré vzdelávajú žiakov so zdravotným znevýhodnením formou školskej integrácie, je potrebné aj naďalej vytvárať pracovné miesta školských špeciálnych pedagógov.
8. Pri vypracúvaní individuálnych vzdelávacích programov pre žiakov so zdravotným znevýhodnením sa školám odporúča spolupracovať so zariadením výchovného poradenstva a prevencie, ktoré žiaka diagnostikovalo; je možné využívať aj služby, ktoré poskytuje Detské centrum VÚDPaP.
9. Žiakom so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú vzdelávaní formou školskej integrácie v bežných triedach, sa vydávajú vysvedčenia na rovnakých tlačivách ako ostatným žiakom triedy. Ich individuálny vzdelávací program sa vypracúva tak, aby obsah vzdelávania (vyučovacie predmety) bol kompatibilný s príslušným tlačivom vysvedčenia.
10. Žiaci s mentálnym postihnutím vzdelávaní v špeciálnych triedach základných škôl a žiaci s mentálnym postihnutím, ktorí sú vzdelávaní formou školskej integrácie v bežných triedach dostávajú vysvedčenia na rovnakých tlačivách ako žiaci špeciálnej základnej školy, žiaci s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi poruchami a mentálnym postihnutím ako žiaci základnej školy pre žiakov s autizmom, žiaci s iným druhom zdravotného znevýhodnenia

v špeciálnych triedach základných a stredných škôl na tlačive určenom pre bežné triedy príslušnej školy.

11. V základnej škole so súhlasom zriaďovateľa možno zriadiť špecializovanú triedu pre žiakov, ktorí z výchovno-vzdelávacieho hľadiska potrebujú kompenzačný program alebo rozvojový program alebo boli vzdelávaní v škole so vzdelávacím programom pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, ale nepreukázalo sa u nich zdravotné postihnutie.
12. Špecializovaná trieda sa zriaďuje aj pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, u ktorých po absolvovaní nultého ročníka nie je predpoklad úspešne zvládnuť obsah vzdelávania prvého ročníka základnej školy, ďalej pre tých, ktorí nezvládajú obsah vzdelávania prvého ročníka, alebo u ktorých sa na základe psychologického vyšetrenia zistí, že nemajú predpoklady, aby úspešne zvládli obsah vzdelávania prvého ročníka.
13. Zákonný zástupca žiaka so ŠVVP má právo zvoliť, či bude jeho dieťa vzdelávané na základe individuálneho vzdelávacieho programu v štandardnej triede, alebo v triede pre žiakov so ŠVVP, alebo v škole pre žiakov so ŠVVP.
14. Vzdelávanie formou školskej integrácie (začlenenia) žiakov so stredným a ťažkým stupňom mentálneho postihnutia v štandardnej triede základnej školy sa neodporúča, ak škola nemôže zabezpečiť odborný prístup špeciálneho pedagóga.
15. Pri vzdelávaní detí žiakov so ŠVVP formou školskej integrácie (začlenenia) sa školám a poradenským zariadeniam odporúča spolupracovať so Štátnym pedagogickým ústavom a VÚDPaP-om, prípadne priamo s jeho Detským centrom. Spolupráca s poradenskými zariadeniami je nevyhnutná.
16. O prijatí dieťaťa so ŠVVP rozhoduje riaditeľ školy na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu a písomného vyjadrenia zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, vydaného na základe diagnostického vyšetrenia dieťaťa. Riaditeľ školy pred prijatím dieťaťa so ŠVVP do školy so vzdelávacím programom pre žiakov so ŠVVP poučí zákonného zástupcu o všetkých možnostiach vzdelávania jeho dieťaťa.
17. Ak zo záveru odborného vyšetrenia v poradenskom zariadení vyplýva, že ním vyšetrené dieťa alebo žiak je dieťaťom alebo žiakom so ŠVVP na základe jeho zdravotného znevýhodnenia, sociálne znevýhodneného prostredia, z ktorého pochádza, alebo svojho nadania, ktorý sa bude vzdelávať v bežnej triede základnej alebo strednej školy, a zákonný zástupca s tým súhlasí, poradenské zariadenie odporúča evidovať ho ako dieťa alebo žiaka so ŠVVP. Ak sa ŠVVP dieťaťa alebo žiaka prejavia po jeho prijatí do školy a dieťa alebo žiak ďalej navštevuje školu, do ktorej bol prijatý, jeho vzdelávanie ako vzdelávanie dieťaťa alebo žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa mu zabezpečuje po predložení písomnej žiadosti o zmenu formy vzdelávania a vyplneného tlačiva podľa § 11 ods. 10 písm. a) školského zákona predloženého riaditeľovi školy; ak ide o maloleté dieťa alebo žiaka, písomnú žiadosť predkladá jeho zákonný zástupca. U žiaka, ktorý má zdravotné postihnutie, resp. problémy v učení alebo správaní takého charakteru, ktoré si nevyžaduje uplatnenie špeciálno-pedagogických postupov a ďalších zdrojov vo vzdelávaní v bežnej triede školy, poradenské zariadenie nevydá odporúčanie evidovať ho ako žiaka so ŠVVP. Tiež na úpravu prístupu k žiakovi, ktorý má pri svojom vzdelávaní problémy prechodného charakteru, poradenské zariadenie vydá pre školu odborné odporúčanie, ktorého uplatnenie zabezpečí zlepšenie jeho psychosomatického stavu. Tento žiak, alebo jeho zákonný zástupca nepodáva žiadosť o individuálnu integráciu a nepostupuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu.
18. Ak je v obci zriadená špeciálna základná škola, neodporúča sa v bežnej základnej škole vytvárať špeciálne triedy pre mentálne postihnutých žiakov.

19. Informačno-metodický materiál k organizácii výchovy a vzdelávania integrovaných intelektovo nadaných žiakov a Výchovno-vzdelávací program žiaka so ŠVVP v základnej škole – program pre intelektovo nadaného žiaka, ktorého súčasťou je tlačivo Individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu žiaka so všeobecným intelektovým nadaním, sú dostupné na webovej stránke www.vudpap.sk.
20. Vypracúvať individuálny vzdelávací program (podľa vzoru schváleného MŠ SR) žiakom so všeobecným intelektovým nadaním začlenených v bežných triedach školy.
21. Pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním, ktorí sú začlenení v bežných triedach základnej školy alebo gymnázia postupujúcich podľa školského vzdelávacieho programu, treba vypracovať individuálny vzdelávací program vychádzajúci z programu, podľa ktorého postupuje trieda. Námety na úpravu individuálneho vzdelávacieho programu možno čerpať zo štátneho vzdelávacieho programu – časť Vzdelávací program pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním, ISCED 1, ISCED 2 a ISCED 3a.

2.5.3 Špeciálne školy, špeciálne triedy

1. Zriaďovať podľa možností triedy prípravného ročníka pre žiakov, ktorí k 1. septembru dosiahli fyzický vek 6 rokov, nedosiahli školskú spôsobilosť a nemajú predpoklad zvládnutia prvého ročníka základnej školy.
2. Zabezpečiť v spolupráci so zriaďovateľom materiálno-technické podmienky na rozvoj kompetencií žiakov v oblasti IKT.
3. Počas vyučovania zadávať žiakom úlohy na využitie IKT a úlohy podporujúce vzájomnú spoluprácu a pomoc, zaraďovať kooperatívne vyučovanie, relaxačné prestávky, rozvíjať sebahodnotenie žiakov, využívať hodnotenie klasifikáciou, používať kompenzačné pomôcky, najmä u žiakov s viacnásobným postihnutím.
4. Pri realizácii záverečných skúšok v odbornom učilišti zostaviť skúšobnú komisiu v súlade so zákonom tak, aby sa funkcie jednotlivých členov nekumulovali, počet tém zosúladiť s vyhláškou a vytvoriť vhodné podmienky pre praktickú časť záverečných skúšok.
5. Špeciálne triedy pre mentálne postihnutých žiakov v základných školách nezriaďovať v obciach, kde je zriadená špeciálna základná škola pre žiakov s mentálnym postihnutím.
6. Vykonávať odborný dohľad a metodicky usmerňovať bežné školy a školské zariadenia, v ktorých sa vychovávajú a vzdelávajú formou školskej integrácie (začlenenia) deti so zdravotným znevýhodnením v príslušnej oblasti, majú výlučne centrá špeciálno-pedagogického poradenstva (ďalej len „CŠPP“).
7. Vnútorňa diferenciacia špeciálnej základnej školy na vzdelávacie varianty A, B, C pre žiakov s mentálnym postihnutím sa v súlade s § 97 ods. 5 školského zákona uvádza na doložke vysvedčenia.
8. Vzdelávanie žiakov so stredným a ťažkým stupňom mentálneho postihnutia formou školskej integrácie v podmienkach štandardnej triedy základnej školy sa neodporúča.
9. Žiakom, ktorí sú v súlade s § 24 školského zákona a príslušných vykonávacích predpisov oslobodení od povinností dochádzať do školy a ich vzdelávanie je na základe písomného stanoviska lekára a CŠPP kontraindikáciou k zdravotnému stavu, sa vzdelávanie neposkytuje, pokiaľ na to nepominú dôvody. Najdlhšie na obdobie 5 mesiacov školského roka.
10. Pri zmene vzdelávacieho variantu žiaka špeciálnej základnej školy pre žiaka s mentálnym postihnutím sa rozhodnutie o preradení nevydáva. Zmenu variantu uskutočniť k začiatku školského roka po kompletnom diagnostickom vyšetrení CŠPP a odporúčaní SZŠ.

11. Pri výchove a vzdelávaní žiakov, pre ktoré z rôznych príčin nie je postup podľa školského vzdelávacieho programu daného typu školy optimálny, postupovať podľa individuálnych výchovno-vzdelávacích programov jednotlivých predmetov. Takéto vzdelávanie zaznamenávať do doložky vysvedčení.
12. Pokiaľ nie je uvedené inak, pre špeciálne základné školy primerane platia pokyny uvedené v POP v uplynulých školských rokoch od nadobudnutia účinnosti školského zákona.
13. V školských internátoch, v ktorých sú ubytovaní žiaci so zdravotným znevýhodnením odporúčame počas nočnej prevádzky internátu zabezpečiť službu minimálne dvoma zamestnancami, v prípade umiestnenia žiakov na niekoľkých podlažiach aj viacerými.
14. Pri výchove a vzdelávaní žiaka, pre ktorého z rôznych príčin (napr. výrazne nerovnomerná štruktúra schopností, viacnásobné postihnutie, zdravotné postihnutie v kombinácii s vývinovými poruchami učenia, kombinácia zdravotného alebo sociálneho znevýhodnenia s nadaním a pod.) nie je postup podľa osnov danej školy optimálny, treba postupovať podľa individuálneho vzdelávacieho programu.
15. Podmienky a postup na prijatie žiaka do špeciálnej triedy v základnej škole a strednej škole sú rovnaké ako pre prijatie žiaka do špeciálnej školy.
16. V súlade s § 9 ods. 2 vyhlášky MŠ SR č. 322/2008 Z. z. o špeciálnych školách sa prospech a správanie žiakov s mentálnym postihnutím hodnotí a klasifikuje podľa pravidiel hodnotenia a klasifikácie prospechu a správania v špeciálnych základných školách a praktických školách primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z postihnutia týchto žiakov. Vo variante A sa postupuje podľa metodického pokynu č.1/2010-R z 12. januára 2010, vo variante B podľa Metodického pokynu č. 3/2010-R z 12. januára 2010. Vo variante C sa postupuje podľa Metodického pokynu č. 5/2010-R z 12. januára 2010. Pri hodnotení a klasifikácii žiakov praktickej školy sa postupuje podľa Metodického pokynu č. 4/2010-R z 12. januára 2010. Žiaci s autizmom a ďalšími pervazívnymi poruchami sa hodnotia a klasifikujú podľa metodického pokynu č. 2/2010-R z 12. januára 2010. Žiaci OU sa hodnotia a klasifikujú podľa metodického pokynu č. 6/2010-R z 12. januára 2010.
17. Do špeciálnej školy možno prijať len žiaka s príslušným zdravotným znevýhodnením, po jeho dôkladnom diagnostickom vyšetrení. Do špeciálnej základnej školy pre žiakov s mentálnym postihnutím možno prijať len žiaka s mentálnym postihnutím a žiaka s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím s preukázateľným stupňom mentálneho postihnutia. Špeciálna základná škola nie je určená pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia s intelektom v norme, t. j. ani pre žiakov v tzv. hraničnom pásme, ani pre iných žiakov bez mentálneho postihnutia.
18. Ak sa počas školskej dochádzky zistí zmena charakteru zdravotného znevýhodnenia žiaka, alebo jeho zaradenie nezodpovedá charakteru jeho vzdelávacích potrieb, riaditeľ špeciálnej školy je povinný navrhnúť vzdelávanie žiaka v takej škole, ktorej zameranie zodpovedá výchovno-vzdelávacím potrebám žiaka. Preradenie do bežnej školy sa nevylučuje.
19. V špeciálnych triedach základných a stredných škôl sa vyučuje podľa vzdelávacieho programu pre žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo žiakov s intelektovým nadaním a využíva sa pedagogická dokumentácia a pokyny pre školy pre týchto žiakov. Vhodné je prispôbiť rozvrh hodín špeciálnej triedy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a bežnej triedy v príslušnom ročníku tak, aby žiaci týchto tried boli vzdelávaní spoločne na vyučovacích predmetoch výchovno-estetického zamerania.
20. V triede pre žiakov s mentálnym postihnutím, v triede pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím, v triede pre žiakov s autizmom alebo

inou pervazívnou vývinovou poruchou, v triede pre žiakov hluchoslepých, v triedach škôl pri zdravotníckom zariadení a v triedach škôl pri špeciálnych výchovných zariadeniach triednícka hodina podľa § 9 ods. 4 vyhlášky MŠ SR č. 320/2008 Z. z. o základnej škole súčasťou rozvrhu nie je.

21. V špeciálnych školách zvyšovať kvalifikovanosť a odbornosť vyučovania, vo výchovno-vzdelávacom procese využívať didaktické a kompenzačné pomôcky a informačno-komunikačné technológie.
22. Informácie o špeciálnej výchove a vzdelávaní sú prístupné na webových stránkach www.minedu.sk a www.statpedu.sk.

2.6 Základné umelecké školy

1. Od školského roku 2008/2009 poskytujú základné umelecké školy primárne umelecké vzdelanie a nižšie sekundárne umelecké vzdelanie. Žiaci 1. až 3. ročníka prvej časti prvého stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy sa v školskom roku 2010/2011 vzdelávajú podľa školských vzdelávacích programov.

Štátny vzdelávací program základnej umeleckej školy ISCED 1 B – Primárne umelecké vzdelanie, Štátny vzdelávací program základnej umeleckej školy ISCED 2 B – Nižšie sekundárne umelecké vzdelanie sú zverejnené na webovej stránke Štátneho pedagogického ústavu www.statpedu.sk.

2. Žiaci posledného ročníka primárneho umeleckého vzdelávania, nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania, druhého stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých ukončujú štúdium záverečnou skúškou. Škola im vydá záverečné vysvedčenia podľa § 11 vyhlášky MŠ SR č. 324/2008 Z. z. o základnej umeleckej škole.
3. Ministerstvo školstva SR dňa 20. augusta 2009 pod číslom CD-2009-27474/21375-1:911 schválilo učebné plány pre hudobný, tanečný, literárno-dramatický a výtvarný odbor základnej umeleckej školy.

Učebné plány pre základnú umeleckú školu sú súčasťou štátneho vzdelávacieho programu základnej umeleckej školy pre primárne umelecké vzdelanie a nižšie sekundárne umelecké vzdelanie. Obsahujú tiež učebné plány prípravného štúdia, II. stupňa základného štúdia, rozšíreného štúdia a štúdia pre dospelých.

V školskom roku 2010/2011 sa podľa nich postupuje v prípravnom štúdiu, v prvom až treťom ročníku prvej časti prvého stupňa základného štúdia. V každom nasledujúcom školskom roku sa bude podľa nich postupovať v ďalšom nasledujúcom ročníku v nadväznosti na jednotlivé časti štúdia. Materiál je zverejnený na webovej stránke MŠ SR www.minedu.sk v časti Regionálne školstvo – Základné vzdelávanie a výchova.

Vo štvrtom ročníku a vo vyšších ročníkoch základného štúdia a štúdia pre dospelých sa v školskom roku 2010/2011 postupuje podľa učebných plánov pre základnú umeleckú školu, ktoré schválilo Ministerstvo školstva SR dňa 22. 12. 2003 pod číslom 11 215/2003 s platnosťou od 1. septembra 2004.

4. MŠ SR dňa 11. novembra 2009 pod číslom CD-2009-28028/22244-1:911 schválilo rámcové učebné plány a učebné osnovy základnej umeleckej školy odboru audiovizuálnej a multimediálnej tvorby.

Novozriadený umelecký odbor audiovizuálnej a multimediálnej tvorby má v rámci umeleckého vzdelávania v základnej umeleckej škole otvoriť nový priestor, ktorý zatiaľ vo vzdelávacích programoch absentoval. V rámci tohto vzdelávania sa žiaci naučia postupne

tvoriť audiovizuálne diela rôznych žánrov spravodajského, publicistického, dokumentárneho, či umeleckého charakteru.

Postupne sa oboznámi so základnými princípmi ich technologického spracovania, získajú základné vedomosti a zručnosti, ktoré im umožnia orientovať sa v mediálnej tvorbe. Zároveň získajú praktický výcvik v komunikačných a prezentačných zručnostiach, v rétorike, v schopnosti viesť rozhovor, objaviť tému a spracovať ju, ako aj analyzovať a kriticky hodnotiť audiovizuálne diela. Žiaci nadobudnú schopnosti odolávať mediálnym tlakom a manipuláciám s informáciami, ktoré sú v súčasnej mediálnej praxi časté. Materiál je zverejnený na webovej stránke MŠ SR www.minedu.sk v časti Regionálne školstvo – Základné vzdelávanie a výchova.

5. Riaditelia základných umeleckých škôl vysielajú učiteľov ako pedagogický sprievod, pozorovateľov alebo členov odborných komisií a porôt na súťaže, tvorivé dielne a prehliadky formou pracovných ciest.

2.7 Jazykové školy

1. Oprávnenie na vykonávanie štátnych jazykových skúšok vydá MŠ SR na základe žiadosti jazykovej školy zaradenej v sieti škôl a školských zariadení v zmysle školského zákona na základe splnených podmienok ustanovených vyhláškou MŠ SR č. 321/2008 Z. z. o jazykovej škole.
2. Oprávnenie na vykonávanie štátnych jazykových skúšok majú v súčasnosti vydané jazykové školy, ktorých zoznam je zverejnený na webovej stránke www.minedu.sk v časti Regionálne školstvo.
3. V roku 2010 vykoná Štátna školská inšpekcia pravidelnú kontrolu jazykových škôl zaradených do siete škôl a školských zariadení, ktoré majú vydané oprávnenie vykonávať štátne jazykové skúšky na obdobie do 31. 12. 2010. Cieľom kontroly je preveriť dodržiavanie podmienok podľa všeobecne záväzných právnych predpisov v školstve spojených s týmto oprávnením.

3 ŠKOLSKÉ ZARIADENIA

3.1 Školské výchovno-vzdelávacie zariadenia

1. Výchovno-vzdelávaciu činnosť v školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach, ktoré postupujú vo výchove a vzdelávaní podľa výchovných programov, uskutočňovať v súlade s princípmi a cieľmi podľa školského zákona.
2. Pri výchovno-vzdelávacej činnosti vyplývajúcej z výchovných osnôv upevňovať kompetencie dieťaťa získané na vyučovaní v škole a rozvíjať kompetencie potrebné pre praktický život.
3. Podporovať účasť vychovávateľov na vzdelávacích programoch kontinuálneho vzdelávania.
4. Informácie o pedagogickej dokumentácii sú uvedené na webovej stránke ŠEVT-u: www.etlaciva.sk.
5. Odporúča sa riaditeľom škôl, ktorí majú žiakov ubytovaných v školských internátoch, udeľovať dni voľna (riaditeľské voľná) po konzultácii s riaditeľom školského internátu, kde majú ubytovaných žiakov z dôvodu zabezpečenia prevádzky školského internátu v čase udelenia riaditeľského voľna.

3.1.1 Školský klub detí

1. Výchovno-vzdelávaciu činnosť realizovať v súlade s výchovným programom.
2. Pri realizácii výchovno-vzdelávacej činnosti dodržiavať psychohygienické podmienky, uplatňovať pedagogické zásady primeranosti a individuálneho prístupu v heterogénnych oddeleniach.
3. Skvalitnením spolupráce so základnou školou a zriaďovateľmi umožniť deťom zo sociálne znevýhodneného prostredia pravidelne navštevovať školské kluby detí s cieľom podporovať ich adaptáciu na školu a rozvíjať cieľavedomú a systematickú prípravu na vyučovanie.
4. Na skvalitnenie využívania voľného času sa odporúča ustanoviť v školských kluboch detí, ktoré sú súčasťou základnej školy kariérovú pozíciu – koordinátor voľného času.
5. Vytvárať podmienky na formovanie zdravého životného štýlu so zameraním na kvalitu pohybových aktivít sprístupnením športovísk a telocviční škôl deťom a širšej verejnosti.

3.1.2 Školské stredisko záujmovej činnosti a centrum voľného času

1. Dieťa do školského strediska záujmovej činnosti alebo centra voľného času prijímať na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu. O prijatí dieťaťa do školského strediska záujmovej činnosti alebo centra voľného času vydávať rozhodnutia v zmysle § 5 ods. 6 vo väzbe na § 38 ods. 4 až 7 zákona č. 596/2003 Z. z.
2. Využívať možnosti realizácie projektov v rámci komunitárneho programu Európskej únie Mládež v akcii a v rámci Programov finančnej podpory detí a mládeže v SR na roky 2008 – 2013 (programy ADAM), ktoré zabezpečuje odbor detí a mládeže MŠ SR.
3. Podieľať sa na príprave a organizovaní olympiád a súťaží (centrum voľného času) a spolupracovať s krajským školským úradom a ďalšími organizáciami pôsobiacimi v oblasti rozvoja detí a mládeže
4. Vytvárať podmienky na spoločné aktivity detí a rodičov vo voľnom čase najmä organizovaním príležitostnej činnosti.

3.1.3 Školský internát

1. Výchovno-vzdelávaciu činnosť v školskom internáte uskutočňovať podľa výchovného programu v súlade s cieľmi a princípmi výchovy a vzdelávania podľa školského zákona.
2. V komplexnej výchovno-vzdelávacej činnosti školských internátov systémovo uplatňovať tvorivo-humanistický model výchovy a vzdelávania, v centre pozornosti ktorého je žiak, jeho potreby a záujmy, a to v primeranom pomere s jeho vedením k zodpovednosti za svoj vlastný rozvoj.
3. Realizovať výchovu k manželstvu a rodičovstvu a na základe poznania rodinného prostredia žiaka uplatňovať pozitívnu komunikáciu s rodinou žiaka v prospech jeho výchovy.
4. Študentov vysokých škôl ubytovávať v školských internátoch len po ubytovaní všetkých žiakov stredných škôl.
5. Výchovno-vzdelávaciu činnosť plánovať a realizovať tak, aby uspokojovali záujmy a potreby rozvíjajúce osobnosti čo najväčšieho počtu žiakov.
6. Rozvíjať kľúčové kompetencie žiakov s orientáciou na rozvoj jeho osobnosti, s cieľom pripraviť ho na aktívny život v otvorenej informačnej a multikultúrnej spoločnosti.
7. Venovať sa prevencii proti drogám, agresivite a šikanovaniu kvalitnou a pestrou ponukou záujmových a relaxačných činností.

8. Podporovať účasť vychovávateľov na kontinuálnom vzdelávaní uskutočňovanom prostredníctvom akreditovaných vzdelávacích programov.
9. Dodržiavať práva dieťaťa a žiaka pri vypracovaní školského poriadku školského internátu.
10. Odporúča sa zapájať sa do projektov a výziev vyhlásených MŠ SR, ako aj do projektov a výziev iných rezortov vhodných pre školské internáty.

3.2 Špeciálne výchovné zariadenia

1. Mesačné vreckové a vecné dary sa deťom umiestneným v špeciálnych výchovných zariadeniach poskytujú vo výške určenej ustanovením § 127 ods. 2, 3 a 4 školského zákona.
2. Na poskytovanie finančného a hmotného zabezpečenia deťom s nariadenou ústavnou starostlivosťou v špeciálnych výchovných zariadeniach, ktorým sa rozumie mesačné vreckové, vecné dary a príspevok na uľahčenie osamostatnenia sa mladého dospelého, sa podľa § 127 ods. 1 školského zákona vzťahuje § 68 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Podrobnosti o určení výšky príslušnej sumy ustanovuje vyhláška MPSVR SR č. 643/2008 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 305/2005 Z. z.
3. V súvislosti so 4. periodickou návštevou Európskeho výboru na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania (CPT) v špeciálnych výchovných zariadeniach klásť dôraz na dôkladné dodržiavanie príslušných predpisov a na požiadavky vyplývajúce z Európskeho dohovoru na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania (Oznámenie MZV SR č. 26/1995 Z. z.)
4. V špeciálnych výchovných zariadeniach, v ktorých sa vykonáva ústavná starostlivosť a ochranná výchova prijať účinné opatrenia na posilnenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí umiestnených v zariadení a predchádzať tým mimoriadnym udalostiam.
5. V špeciálnych výchovných zariadeniach, v ktorých sa vykonáva ústavná starostlivosť a ochranná výchova prijať účinné opatrenia na posilnenie bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov zariadení a predchádzať tak agresívnemu správaniu klientov zariadení a mimoriadnym udalostiam.
6. V špeciálnych výchovných zariadeniach, v ktorých sa vykonáva ústavná starostlivosť a ochranná výchova naďalej uskutočňovať činnosť podľa individuálnych reedukačných programov vypracovaných pre každé dieťa zvlášť.
7. Odporúča sa vykonávať reedukáciu v prostredí, ktoré čo najviac pripomína rodinné prostredie v úzkej spolupráci s biologickou rodinou. Uskutočňovať prácu s rodinou formou individuálneho a skupinového poradenstva a terapie.
8. V špeciálnych výchovných zariadeniach, v ktorých sa vykonáva ústavná starostlivosť a ochranná výchova odporúčame počas nočnej prevádzky internátu zabezpečiť službu minimálne dvoma zamestnancami, v prípade umiestnenia žiakov na niekoľkých podlažiach aj viacerými a predchádzať tým mimoriadnym udalostiam.
9. Liečebno-výchovné sanatóriá poskytujú psychologickú a psychoterapeutickú starostlivosť deťom s poruchami učenia, poruchami aktivity a pozornosti.
10. Odporúča sa klásť zvýšený dôraz na spoluprácu s rodičmi dieťaťa s cieľom aktívne ich zapojiť do liečebno-výchovného procesu.

3.3 Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie

1. Pri poskytovaní komplexnej odbornej starostlivosti deťom a poradenských služieb zákonným zástupcom a pedagogickým zamestnancom dodržiavať ustanovenia § 132 ods. 1 a § 133 ods. 1 školského zákona, ktoré určujú cieľovú skupinu klientov pre príslušné poradenské zariadenie. V prípade, že pri určení diagnózy dieťaťa alebo inej odbornej intervencii sa využije spolupráca zamestnancov obidvoch typov poradenských zariadení, písomné vyjadrenie pre potreby školy vydá riaditeľ toho poradenského zariadenia, ktoré má dieťa vo svojej starostlivosti podľa vyššie uvedených zákonných ustanovení. Písomné vyjadrenie súkromných poradenských zariadení zaradených v sieti škôl a školských zariadení pre potreby školy sú rovnocenné štátnym poradenským zariadeniam.
2. Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva (ďalej len „CPPPaP“) poskytuje starostlivosť aj dieťaťu zo sociálne znevýhodneného prostredia, za ktorého sa považuje dieťa, ak **spĺňa súčasne minimálne tri** z nasledujúcich kritérií:
  - a) pochádza z rodiny, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a príjem rodiny je najviac vo výške životného minima,
  - b) aspoň jeden z rodičov alebo osoba, ktorej je dieťa zverené do osobnej starostlivosti patrí do skupiny znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie,
  - c) najvyššie ukončené vzdelanie rodičov je základné, alebo aspoň jeden z rodičov nemá ukončené základné vzdelanie,
  - d) neštandardné bytové a hygienické podmienky rodiny (napr. dieťa/žiak nemá vyhradené miesto na učenie, nemá vlastnú posteľ, nie je zavedená elektrická prípojka a pod.),
  - e) vyučovací jazyk školy je iný, než jazyk, ktorým hovorí dieťa v domácom prostredí.
3. CPPPaP poskytuje starostlivosť aj dieťaťu chorému a zdravotne oslabenému.
4. Vyšetreniu školskej spôsobilosti v poradenskom zariadení by mala predchádzať depistáž so zameraním na školskú spôsobilosť detí a zápis dieťaťa do základnej školy podľa § 20 ods. 2 školského zákona. Na základe zistení vyplývajúcich z depistáže, zápisu dieťaťa do školy a po konzultácii zúčastnených (zákonný zástupca, učiteľka materskej školy, odborný zamestnanec poradenského zariadenia) sa odporučí zákonnému zástupcovi absolvovať s dieťaťom vyšetrenie školskej spôsobilosti v príslušnom poradenskom zariadení so zameraním na deti podľa § 132 ods. 1 a § 133 ods. 1 školského zákona.
5. V prípade, že sa pri určovaní školskej spôsobilosti v centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie zistí, že dieťa má zdravotné postihnutie, ktoré sa pôvodne nepredpokladalo, alebo naopak, ak sa u dieťaťa, ktorému školskú spôsobilosť zisťovalo centrum špeciálno-pedagogického poradenstva pri podozrení zo zdravotného postihnutia, zdravotné postihnutie nepotvrdí, doklad vydaný o školskej spôsobilosti, alebo o tom, že školskú spôsobilosť nedosiahlo, platí. Ak je potrebné dieťaťu zabezpečiť ďalšiu starostlivosť, vrátane prípravy ďalšej dokumentácie podľa § 11 ods. 10 písm. a), c), d) školského zákona, ďalej mu ju poskytuje poradenské zariadenie v súlade s § 132 ods. 1 a § 133 ods. 1 školského zákona; do dokumentácie, ktorú vedie o dieťati, priloží záver o výsledku z vyšetrenia školskej spôsobilosti dieťaťa vykonanú iným poradenským zariadením.
6. ČŠPP v materskej škole uskutoční vyšetrenie školskej spôsobilosti dieťaťa len v prípade určenia dieťaťa, ktoré má zdravotné postihnutie diagnostikované lekárom. Rovnako postupuje v prípade, ak o zistenie školskej spôsobilosti požiada zákonný zástupca dieťaťa. Učiteľky materskej školy nie sú kompetentné vykonávať v materských školách depistáž so zameraním na školskú spôsobilosť detí.

7. Vyšetrenie školskej spôsobilosti detí, ktoré svoj oneskorený vývin majú na základe sociálne znevýhodneného prostredia, z ktorého pochádzajú, vykonáva podľa § 132 ods. 1 školského zákona centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie. Pri starostlivosti o žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia dôsledne vykonávať diagnostické vyšetrenia, odporúčame spolupracovať s asistentmi pedagóga.
8. Pri zisťovaní školskej spôsobilosti detí na vstup do školy venovať osobitnú pozornosť deťom zo sociálne znevýhodneného prostredia, najmä deťom z marginalizovaných osád. Sledovať deti s odloženou povinnou školskou dochádzkou a pred ich zaškolením vykonať kontrolné psychologické vyšetrenie. V prípade nedostatočnej školskej pripravenosti detí zo sociálne znevýhodneného prostredia, ktoré nechodia do materskej školy a nie je predpoklad, že by sa zistené nedostatky počas ročného odkladu školskej dochádzky upravili cieľenými postupmi (stimulačné programy, pravidelná dochádzka do materskej školy), je vhodnejším postupom zaradenie takéhoto dieťaťa do nultého ročníka alebo využitie ďalších foriem edukácie. Odporúča sa sledovať deti s odloženou povinnou školskou dochádzkou a pred ich zaškolením vykonať kontrolné psychologické vyšetrenie.
9. Poradenské zariadenie okrem určenia školskej spôsobilosti navrhne vhodnú formu vzdelávania dieťaťa a to aj na podklade konzultácie s rodičom alebo inou fyzickou osobou než rodičom, ktorá má dieťa zverené do osobnej alebo pestúnskej starostlivosti a učiteľom materskej školy.
10. Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie vykonávajú psychologické vyšetrenie dieťaťa len so súhlasom zákonného zástupcu dieťaťa, ak zákon neustanovuje inak (napr. zákon č. 99/1963 Z. z. občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov).
11. O diagnostické a rediagnostické vyšetrenia môže požiadať rodič alebo iná fyzická osoba než rodič, ktorá má dieťa zverené do osobnej alebo pestúnskej starostlivosti alebo zástupca zariadenia, v ktorom sa vykonáva ústavná starostlivosť, výchovné opatrenie, predbežné opatrenie, predbežné opatrenie alebo ochranná výchova, výkon väzby alebo výkon trestu odňatia slobody, ako aj škola, školské zariadenie, odborný lekár alebo sociálna kuratela.
12. Na vydanie aktuálneho odborného posudku, resp. odborného posudku podľa § 14 ods. 8, 9 a 10 vyhlášky MŠ SR č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách nie je nevyhnutné vykonať rediagnostiku žiaka, ak nie je odôvodnený predpoklad, že sa v priebehu jeho vzdelávania zmenil charakter jeho zdravotného znevýhodnenia.
13. Závazné písomné vyjadrenia k odkladu začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky dieťaťa, k školskému začleneniu dieťaťa alebo žiaka so ŠVVP do bežnej školy, ako aj k jeho zaradeniu do školy pre deti a žiakov so ŠVVP, môžu vydať len poradenské zariadenia zaradené v sieti škôl a školských zariadení.
14. Stupeň mentálneho postihnutia pre potreby vzdelávania dieťaťa vyjadrovať podľa § 97 ods. 5 školského zákona. V správe z odborných vyšetrení uvádzať jednoznačný záver.
15. Ďalšiu dokumentáciu a tlačivá archivovať v súlade s ustanovením § 5 ods. 3 vyhlášky MŠ SR č. 326/2008 Z. z. o druhoch a náležitostiach vysvedčení a ostatných školských tlačív vrátane spôsobov ich evidencie a uloženia.
16. Krajský školský úrad vytvára podmienky na metodickú činnosť poradenských zariadení, ktoré podľa § 130 ods. 7 školského zákona poveril metodickým usmerňovaním poradenských zariadení. Poradenské zariadenia sú povinné metodicky usmerňovať činnosť ďalších zložiek výchovného poradenstva t. j. činnosť výchovných poradcov, školských psychológov, školských špeciálnych pedagógov, liečebných pedagógov, sociálnych pedagógov a koordinátorov prevencie a to spôsobom určeným v § 3 ods. 2 a § 4 ods. 9 a 10 vyhlášky MŠ SR č. 325/2008 Z. z. o školských zariadeniach výchovného poradenstva

a prevencie; za pokrytie poskytovania tejto služby ďalším zložkám systému výchovného poradenstva všetkých škôl a školských zariadení v územnej pôsobnosti krajského školského úradu zodpovedá krajský školský úrad.

17. Na prípravu riešenia problematiky výchovného a psychologického poradenstva a prevencie v jeho jednotlivých oblastiach Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie vytvoril nasledujúce expertné tímy: expertný tím pre psychologickú diagnostiku, expertný tím pre špeciálno-pedagogickú diagnostiku, expertný tím pre poradenstvo, expertný tím pre kariérové poradenstvo, expertný tím pre vysokoškolské poradenstvo, expertný tím pre psychoterapiu, expertný tím pre prevenciu, expertný tím pre činnosť výchovných poradcov, expertný tím pre metodiku a tvorbu systémových informácií v školských zariadeniach výchovného poradenstva a prevencie, expertný tím pre nadväznosť výchovného poradenstva a prevencie v špeciálnych výchovných zariadeniach. Podnety, resp. pripomienky týkajúce sa týchto oblastí odporúčame zasielať vyššie uvedenej priamo riadenej organizácii Ministerstva školstva SR.
18. Krajské školské úrady na vykonanie § 133 ods. 5 a 6 školského zákona vytvárajú podmienky pre vznik zdrojových centier špeciálno-pedagogického poradenstva a prácu terénnych špeciálnych pedagógov.
19. V záujme koordinácie postupov, skvalitnenia rozhodovacieho procesu a realizácie školskej integrácie žiakov so ŠVVP zabezpečiť úzku a vzájomnú spoluprácu odborných zamestnancov centier pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie a centier špeciálno-pedagogického poradenstva, vrátane neštátnych, v územnej pôsobnosti krajských školských úradov z ich úrovne.
20. Využívať len tie odborné činnosti, ktoré sú v súlade s aktuálnymi vedeckými poznatkami v oblasti psychologických vied. Je potrebné, aby zamestnanci poradenských zariadení boli oboznámení s informačným materiálom o praktikách nezlučiteľných s odbornou psychologickou činnosťou vydaným VÚDPaP, distribuovaným do poradenských zariadení.
21. Na poskytovaní odborných služieb v oblasti výchovného poradenstva a prevencie sa zúčastňujú aj výchovný poradca, školský psychológ, školský špeciálny pedagóg, sociálny pedagóg, liečebný pedagóg a koordinátor prevencie.
22. Orientovať sa na včasné podchytenie, reedukačné, poradenské a terapeutické korigovanie rizikových prejavov a vlastností detí s problémami v osobnostnom vývine.
23. Osobitnú pozornosť venovať poradensko-informačnej a metodickej činnosti v oblasti profesijnej orientácie a prípravy na voľbu povolania.
24. Pri riešení odborných, metodických problémov spolupracovať s Výskumným ústavom detskej psychológie a patopsychológie.
25. Metodickú pomoc pri identifikácii intelektovo nadaných detí a ďalšej psychologickej starostlivosti poskytuje VÚDPaP. Zabezpečuje tiež vzdelávanie psychológov poradenských zariadení a školských psychológov v kurze Identifikácia intelektovo nadaných detí.
26. Personálne dobudovať organizačnú štruktúru CPPPaP a ich materiálne zabezpečenie.
27. Pri plánovaní a realizácii činnosti vychádzať z Koncepcie špeciálno-pedagogického poradenstva, ktorú schválila vláda SR dňa 21. marca 2007 uznesením č. 282 a z Koncepcie pedagogicko-psychologického poradenského systému a jeho implementácie do praxe, ktorú schválila vláda SR dňa 21. marca 2007 uznesením č. 283, s rešpektovaním školského zákona a jeho vykonávacích predpisov – vyhlášky MŠ SR č. 325/2008 Z. z. o školských zariadeniach výchovného poradenstva a prevencie, vyhlášky MŠ SR č. 322/2008 Z. z. o špeciálnych školách a vyhlášky MŠ SR č. 320/2008 Z. z. o základnej škole, vyhlášok

k vzdelávaniu a ukončovaniu štúdia na stredných školách a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov.

28. Centrá pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v mieste svojej pôsobnosti garantujú odbornosť a efektívnosť preventívnych programov realizovaných v rezorte školstva. Odporúča sa ich zameranie na podporu protektívnych faktorov osobnosti a prevenciu všetkých nežiaducich javov (prevencia rizikového správania a porúch správania, prevencia záškoláctva, prevencia látkových a nelátkových závislostí, prevencia šikanovania, násilných a extrémnych prejavov, prevencia suicidálneho správania, prevencia sexuálne rizikového správania, prevencia HIV/AIDS, sexuálneho zneužívania a pod.).
29. Odporúča sa realizovať programy v oblasti prevencie drogových závislostí s dôrazom na potrebu evidencie a vyhodnocovania údajov v zmysle požiadaviek Európskeho monitorovacieho centra pre drogy a drogovú závislosť.
30. Odporúča sa spolupráca s riaditeľstvami škôl a učiteľmi – koordinátormi prevencie pri realizácii školských projektov prevencie a pri poskytovaní metodickej pomoci a supervízie pre učiteľov – koordinátorov prevencie v mieste pôsobnosti.
31. V zmysle odporúčania Európskej únie 2001/458/EC a v súlade s Národným akčným plánom pre problémy s alkoholom a Rámcovým dohovorom na kontrolu tabaku sa odporúča venovať zvýšenú pozornosť aj realizácii preventívnych programov pre prevenciu nadužívania legálnych drog.
32. V zmysle Národného programu duševného zdravia sa odporúča realizovať preventívne programy pre adolescentov so zreteľom na prevenciu suicidálneho správania.
33. Poradenské zariadenie k vyjadreniu a odporúčaniam formy vzdelávania žiaka so zdravotným znevýhodnením alebo žiaka so všeobecným intelektovým nadaním, ktorý je súčasne žiakom so zdravotným znevýhodnením na základe výsledkov diagnostiky prikladá pre školu aj vyjadrenie o tom, či odporúča, alebo neodporúča pri výchove a vzdelávaní žiaka asistenta pedagóga v záujme včasného získavania podkladov na uplatnenie Smernice MŠ SR č. 16/2008-R z 18. decembra 2008, ktorou sa určuje postup poskytnutia finančných prostriedkov zriaďovateľom škôl na mzdy a odvody do poisťovních fondov asistentov učiteľa pre žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo pre žiakov s nadaním v zmysle Prílohy 1 tejto smernice.
34. Osobitnú pozornosť venovať kariérovej výchove a kariérovému poradenstvu pre žiakov do skončenia vzdelávania a odbornej prípravy v záujme zvyšovania ich zamestnanosti. Zameriavať sa hlavne na proces profesionálneho rozhodovania sa žiakov, na sledovanie a rozvoj ich študijno-profesijných záujmov, na vývoj a aplikáciu poradenských programov (výchovných, informačno-poradenských a psychologických) pri príprave žiakov pre trh práce.

3.4 Školské účelové zariadenia

3.4.1 Škola v prírode

1. Orientovať sa predovšetkým na organizovanie pobytov v prírode bez prerušenia výchovno-vzdelávacieho procesu a s cieľom upevňovať u detí materských škôl a žiakov základných a stredných škôl zdravý osobnostný rozvoj, ich fyzické a psychické zdravie.
2. Rozvíjať výchovno-vzdelávaciu a osvetovú činnosť detí a mládeže s dôrazom na environmentálnu výchovu a vzdelávanie zamerané najmä na trvalo využiteľnú energiu, čistú vodu, zvyšovať povedomie v oblasti separácie odpadov a ich následnej recyklácie.

3.4.2 Zariadenia školského stravovania

1. Organizácia a činnosť školského stravovania sa v zariadeniach školského stravovania zabezpečuje v súlade s §140 a § 141 školského zákona a s vyhláškou MŠ SR č. 330/2009 Z. z. o zariadení školského stravovania, zákonom č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
2. Pri výrobe jedál v zariadeniach školského stravovania sa používajú:
  - Materiálno-spotrebné normy a receptúry pre školské stravovanie, vydané MŠ SR v roku 2010 a
  - Materiálno-spotrebné normy pre diétny stravovací systém, vydané MŠ SR v roku 2009.
3. Škola, školské zariadenie alebo zriaďovateľ (obec, samosprávny kraj) sú povinní podľa § 24 ods. 5 písm. b) zákona č. 355/2007 Z. z. pri podávaní stravy zabezpečiť, aby strava bola pripravovaná zo zdravotne neškodných potravín so zodpovedajúcou energetickou a biologickou hodnotou.
4. Zriaďovateľ podľa miestnych podmienok zabezpečuje stravovanie detí a žiakov formou zriaďovania zariadení školského stravovania v súlade so zákonom č. 596/2003 Z. z. Ekonomicky a organizačne zabezpečuje prevádzku zariadení školského stravovania v zmysle vyhlášky MŠ SR č. 330/2009 Z. z. o zariadení školského stravovania.
5. Podávanie suchej stravy prichádza do úvahy len vo výnimočných prípadoch napr. v čase havarijných situácií, počas školských výletov a pod. Aj táto strava musí svojím zložením zodpovedať § 24 ods. 5 písm. b) zákona č. 355/2007 Z. z.
6. Režim stravovania detí a žiakov, zamestnancov škôl a školských zariadení a ostatných stravujúcich je upravený v prevádzkovom poriadku školy alebo školského zariadenia schválenom príslušným regionálnym úradom verejného zdravotníctva.
7. Odporúča sa školám a školským zariadeniam zabezpečovať propagáciu zdravej výživy deťom, žiakom a ich rodičom, formou poskytovania informácií o školskom stravovaní, organizovania ochutnávok (nátierok, mliečnych nápojov a mliečnych výrobkov, zeleninových šalátov a podobne) v spolupráci s dodávateľmi tovarov, sponzorských príspevkov, darovaných poľnohospodárskych produktov od rodičov, za účasti regionálnej tlače, televízie a pod. Propagáciu organizovať aj v čase prítomnosti rodičov počas konania rodičovských združení.
8. Riaditeľ (vedúci) zariadenia školského stravovania spolupracuje s riaditeľom školy alebo riaditeľom školského zariadenia:
  - a) pri zabezpečovaní pedagogického dozoru nad deťmi a žiakmi v čase výdaja stravy v školskej jedálni a vo výdajnej školskej jedálni,
  - b) pri vypracovaní stravovacieho režimu stanovením prestávky na jedlo a oddych tak, aby prestávky na doplnkové stravovanie a hlavné jedlo zodpovedali fyziologickým potrebám stravujúcich sa detí a žiakov. Hlavné jedlo pre žiakov 1. stupňa základnej školy podávať najneskôr po 5. vyučovacej hodine a pre žiakov 2. stupňa základnej školy a žiakov stredných škôl po 6. vyučovacej hodine,
  - c) pri výchove ku spoločenskému správaniu, zásadám zdravej výživy, hygiene a kultúrnemu stolovaniu a pri odstraňovaní negatívnych stravovacích návykov detí a žiakov,
  - d) pri zabezpečovaní podnikateľskej činnosti,
  - e) pri realizácii celospoločenských programov podpory zdravia,
  - f) pri zabezpečovaní diétného stravovania deťom a žiakom.

9. Školám a školským zariadeniam sa odporúča využívať celospoločenské programy podpory zdravia v súlade s Metodickým usmernením MŠ SR č. 16/2009 z 27. 8. 2009, ktorým sa mení a dopĺňa Metodické usmernenie č. 12/2008 zo 6. 10. 2008 a nariadením vlády SR č. 342/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 339/2008 Z. z. o poskytovaní pomoci na podporu spotreby mlieka a mliečnych výrobkov pre deti v materských školách a pre žiakov na základných a stredných školách. Poskytovanie pomoci na podporu spotreby ovocia a zeleniny pre deti v materských školách a pre žiakov základných školách využívať v zmysle Metodického usmernenia MŠ SR č. 15/2009 a nariadenia vlády SR č. 341/2009 Z. z. o poskytovaní pomoci na podporu spotreby ovocia a zeleniny.
10. Ak je v škole alebo v školskom zariadení v prevádzke automat alebo bufet, ktorý je dostupný deťom a žiakom, riaditeľ školy, školského zariadenia zabezpečí, aby sortiment tovaru bol výživovo hodnotný v súlade s § 24 ods. 5 písm. b) zákona č. 355/2007 Z. z. a neobsahoval alkoholické nápoje, nápoje s obsahom kofeínu a chinínu a tabakové výrobky. Školský bufet môže zabezpečovať aj plnenie celospoločenských programov podpory zdravia a doplnkové jedlá v zmysle § 5 vyhlášky MŠ SR č. 330/2009 Z. z. o zariadení školského stravovania.

4 UČEBNICE A ŠKOLSKÉ TLAČIVÁ

1. MŠ SR k problematike učebníc vytvorilo webovú stránku www.edicny-portal.sk, ktorá obsahuje informácie o učebniciach, o konkurzoch na nové učebnice a taktiež objednávkový formulár na učebnice pre školy. Objednávky pre školský rok 2010/2011 sa budú realizovať vyplnením elektronickej objednávky cez www.edicny-portal.sk. O termínoch začatia a ukončenia objednávkového konania budú školy informované na tejto webovej stránke.
2. Zoznamy učebníc, učebných textov a pracovných zošitov, ktorým bola udelená schvaľovacia alebo odporúčacia doložka MŠ SR sú zverejnené na webovej stránke www.edicny-portal.sk.
3. Školám sa odporúča využívať publikácie:
  - Kurikulum slovenských reálií pre deti cudzincov v Slovenskej republike – stredná úroveň od autorov Jovankovič, Samuel a kolektív, Štátny pedagogický ústav, 2008
  - Súbor 3 pracovných zošitov „Židia v Európe do roku 1945“, „Antisemitizmus – nikdy sa nekončiaci zápas?“, „Predsudky. A čo ty?“. Nadácia Milana Šimečku, 2008
4. Nákup učebníc pre základné a stredné školy na školský rok 2010/2011 vychádza z požiadaviek škôl na učebnice v objednávacom konaní z konca roka 2008. Finančné možnosti nákupu sú limitované. Požiadavku škôl pokrývajú len na 81 %.
5. Po ukončení objednávacieho konania na nákup učebníc si môžu objednať učebnice len novootvorené školy. Do konca februára si môžu upraviť objednávku pre 1. ročník všetky školy, t. j. zvýšiť ju alebo znížiť podľa počtu žiakov zapísaných do 1. ročníka. Vzhľadom na to, že klesá populácia, prispôsobí MŠ SR výšku objednávok jednotlivých učebníc podľa reálneho počtu žiakov v príslušnom ročníku. Z tohto dôvodu je potrebné spresniť objednávku.
6. Pre nákup učebníc cudzieho jazyka z dovozu odporúčaných na výučbu jazyka v 4. ročníku základnej školy (variant, v ktorom sa cudzí jazyk vyučuje ako povinný predmet) platia naďalej rovnaké podmienky ako doteraz. Po zakúpení učebníc a uhradení faktúry za nákup, môže škola požiadať MŠ SR o refundáciu vynaložených finančných prostriedkov. K žiadosti o refundáciu priloží kópiu uhradenej faktúry vrátane dodacieho listu, číslo účtu, na ktorý budú finančné prostriedky zaslané a potvrdenie zriaďovateľa o tom, že škola má triedy s rozšíreným vyučovaním cudzieho jazyka ako povinného predmetu. Učebnice majú životnosť päť rokov. O refundáciu žiadajú len školy, ktorým sa doteraz nerefundoval nákup učebníc,

resp. si potrebujú doplniť fond učebníc vzhľadom na zvýšený počet žiakov. Školy predkladajú svoje žiadosti o refundáciu od začiatku septembra do 31. októbra. MŠ SR koncom kalendárneho roka, v prípade dostatku finančných prostriedkov, refunduje školám nákup učebníc pre žiakov. Pracovné zošity si hradia žiaci. Učebnice pre výučbu cudzích jazykov pre druhý stupeň základnej školy si školy objednávajú prostredníctvom ponukového listu, alebo formou elektronickej objednávky cez webovú stránku www.edicny-portal.sk.

7. Pre ťažko zrakovo postihnutých žiakov integrovaných v systéme bežných stredných škôl, gymnázií a konzervatórií sú aj v tomto roku vyčlenené finančné prostriedky na úhradu prepisu povinných študijných textov a notovín do Braillovho písma. Odporúča sa spolupracovať v tomto smere s Podporným centrom pre zrakovo postihnutých študentov pri Fakulte matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského v Bratislave, s Úniou nevidiacich a slabozrakých v Bratislave, s Knihnicou Mateja Hrebendu pre nevidiacich v Levoči a so Strednou odbornou školou pre zrakovo postihnutých v Levoči.
8. V rámci projektu „Inovačná didaktika pomocou webu“, ktorý bol spolufinancovaný Európskou komisiou v rámci programu Socrates-Minerva, vznikol medzinárodný portál pre učiteľov s materiálmi pre rôzne predmety a medzipredmetové projekty a je prístupný na adrese URL: <http://wad.fmi.uni-sofia.bg/wad/sk/>.
9. V roku 2009 – 2010 vyšli ďalšie učebnice informatiky a informatickej výchovy.
10. Tvorba učebníc sa realizuje v zmysle Smernice MŠ SR č. 15/2008-R z 15. decembra 2008, ktorou sa upravuje postup Ministerstva školstva SR a ďalších priamo riadených organizácií pri výbere materiálnych didaktických prostriedkov, ich autora, vydavateľa, výrobcu a edičná činnosť prostredníctvom edičného portálu. Je zverejnená na webovej stránke MŠ SR www.edicny-portal.sk.
11. Zoznam platných a tiež zmenených tlačív sa nachádza na webovej stránke www.sevt.sk/skolstvo, ktorú sa odporúča pravidelne sledovať.
12. Odporúča sa objednávať potrebné tlačivá v dostatočnom časovom predstihu.
13. Školám a školským zariadeniam sú k dispozícii tlačivá aj v elektronickej forme prostredníctvom programu eTlačivá. Viac informácií na webovej stránke www.etlaciva.sk.
14. Odporúča sa riaditeľom škôl, aby sa v prípade akýchkoľvek otázok týkajúcich sa školských tlačív a ich administrácie ako aj vedenia pedagogickej dokumentácie obracali na oddelenia odborných činností krajských školských úradov.

5 KONTINUÁLNE VZDELÁVANIE PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV A ODBORNÝCH ZAMESTNANCOV

1. Od školského roku 2009/2010 sa realizuje pod gesciou Metodicko-pedagogického centra (ďalej len „MPC“) Národný projekt "Vzdelávanie pedagogických zamestnancov materských škôl ako súčasť reformy vzdelávania", financovaný z Operačného programu Vzdelávanie. O všetkých aktivitách súvisiacich s realizáciou tohto projektu sú pedagogickí zamestnanci materských škôl priebežne informovaní prostredníctvom projektových manažérok regionálnych pracovísk MPC, webovej stránky MPC www.mpc-edu.sk a postupne aj prostredníctvom, na tento účel zriadeného, edukačného portálu.
2. Od školského roku 2009/2010 sa realizuje pod gesciou MPC Národný projekt Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov, financovaný z Operačného programu Vzdelávanie. Cieľom projektu je vytvoriť efektívny systém ďalšieho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov škôl a školských zariadení s dôrazom na rozvoj ich kľúčových kompetencií. Projekt je vytvorený v súlade so zákonom č. 317/2009 Z. z.

o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a s vyhláškou MŠ SR č. 445/2009 Z. z. o kontinuálnom vzdelávaní, kreditoch a atestáciách pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov. O vzdelávacích a iných aktivitách súvisiacich s realizáciou tohto projektu sú pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci škôl a školských zariadení priebežne informovaní prostredníctvom projektových manažérov projektu, riaditeľov regionálnych pracovísk MPC, webovej stránky MPC www.mpc-edu.sk a postupne aj prostredníctvom na tento účel zriadeného edukačného portálu.

3. MŠ SR na webovej stránke www.minedu.sk v časti „Kontinuálne vzdelávanie“ bližšie informuje pedagogickú i odbornú verejnosť o legislatívnych úpravách v oblasti kontinuálneho vzdelávania, o jednotlivých poskytovateľoch kontinuálneho vzdelávania, ktorých vzdelávacie programy boli akreditované. Zároveň uvádza vzory žiadosti o akreditáciu vzdelávacieho programu, štruktúru vzdelávacieho programu.
4. Ponuky vzdelávacích aktivít a spôsob prihlasovania sa bude MPC priebežne zverejňovať na webovej stránke www.mpc-edu.sk. Kontakty:
  - Metodicko-pedagogické centrum, generálne riaditeľstvo: Tomášikova ul. 4, 820 09 Bratislava, www.mpc-edu.sk,Regionálne pracoviská MPC:
  - MPC regionálne pracovisko, Ševčenkova ul. 11, 851 01 Bratislava,
  - MPC regionálne pracovisko, Pod Sokolicami 14, 911 01 Trenčín,
  - MPC regionálne pracovisko, Horná ul. 97, 975 46 Banská Bystrica,
  - MPC regionálne pracovisko, Ul. T. Ševčenka 11, 080 20 Prešov,
  - MPC regionálne pracovisko, Ul. kozmonautov 5, 949 01 Nitra
  - MPC regionálne pracovisko, Zádielska ul. 1, 040 01 Košice
  - MPC regionálne pracovisko, Predmestská ul. 1613, 010 01 Žilina
  - MPC regionálne pracovisko, Lomonosovova 2797/6, 918 54 Trnava
5. MPC, regionálne pracovisko Prešov realizuje projekt špecializovaného kvalifikačného štúdia Asistent učiteľa schválený MŠ SR dňa 18. januára 2003 pod číslom 84/2002-10.
6. V súlade s prioritnými úlohami MŠ SR je úlohou riaditeľov škôl a školských zariadení podporovať a iniciovať kontinuálne vzdelávanie pedagogických a nepedagogických zamestnancov v rámci ponuky akreditovaných vzdelávacích programov priamo riadených vzdelávacích organizácií MŠ SR, resp. iných poskytovateľov kontinuálneho vzdelávania podľa § 35 ods. 2 zákona č. 317/2009 Z. z. podľa aktuálnych potrieb a zamerania školy. Riaditelia škôl zodpovedajú za kontinuálne vzdelávanie a koordinujú kontinuálne vzdelávanie podľa ročného plánu kontinuálneho vzdelávania.
7. Školy a školské zariadenia si môžu prostredníctvom MPC a jeho regionálnych pracovísk objednať neakreditované vzdelávacie programy/podujatia na tému práce s deťmi/žiakmi z minoritných skupín.
8. V súlade s Uznesením vlády SR č. 447/7/2008 k návrhu stratégie vzdelávania vo finančnej oblasti a Modelu ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov v oblasti rozvoja finančnej gramotnosti realizuje MPC akreditované vzdelávacie programy pre multiplikátorov a učiteľov k rozvoju finančnej gramotnosti v školách. Ponuka akreditovaných vzdelávacích programov bude zverejnená na webovej stránke MPC www.mpc-edu.sk.
9. MPC organizuje v školskom roku 2010/2011 vzdelávací projekt Modelový európsky parlament pre učiteľov a žiakov stredných škôl a vzdelávania učiteľov v oblasti ľudských práv. Aktivity sú hradené z účelových finančných prostriedkov. Informácie k projektu podávajú národná koordinátorka a regionálni koordinátori pre MEP a koordinátori pre ĽP na RP MPC.

10. MPC v rámci programu Comenius v spolupráci s Nemeckom, Talianskom, Francúzskom a Tureckom pripravilo multilaterálny projekt, ktorého cieľom je implementovať kooperatívne metódy učenia do programov pre ďalšie vzdelávanie učiteľov a do vyučovacích programov na školách. Plánovaný začiatok realizácie projektu je október 2010.
11. Zamerať vzdelávacie aktivity pre pedagogických zamestnancov na metódy a formy práce orientované na rozvíjanie kľúčových kompetencií detí/žiakov.
12. Pri organizovaní vzdelávacích podujatí pre pedagogických zamestnancov uplatňovať efektívne formy skupinovej práce s dôrazom na rozvíjanie ich zručností v oblasti prevencie a riešenia šikanovania.
13. V súlade s prioritnými úlohami MŠ SR riaditelia škôl a školských zariadení podporujú a iniciujú kontinuálne vzdelávanie riaditeľov a vedúcich zariadení školského stravovania v rámci ponuky vzdelávacích programov vzdelávacích organizácií MŠ SR. Na organizačnom zabezpečovaní vzdelávacích aktivít spolupracuje Celoslovenská sekcia pre školské stravovanie s krajskými školskými úradmi.
14. Cieľom národných projektov Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov a Vzdelávanie pedagogických zamestnancov materských škôl ako súčasť reformy vzdelávania je zmena formy vyučovania v materských, základných aj stredných školách, ktorá povedie k modernizácii výchovy a vzdelávania. Národné projekty prispievajú k zabezpečeniu premeny tradičnej školy na modernú. V rámci uvedených národných projektov sa vytvorí moderné vyučovacie prostredie, vrátane využívania IKT vo výchovno-vzdelávacom procese.
15. Rómske vzdelávacie, informačné, dokumentačné, poradenské a konzultačné centrum (ROCEPO) s celoslovenskou pôsobnosťou poskytuje odbornú-metodickú pomoc školám a školským zariadeniam s vysokým zastúpením rómskych detí a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia.
16. Učitelia majú príležitosť získať základné zručnosti s IKT na školeniach organizovaných Školskými výpočtovými strediskami, ktoré sú pracoviskami ÚIPŠ.
17. V rámci národného projektu Vzdelávanie učiteľov základných škôl v oblasti cudzích jazykov v súvislosti s Koncepciou vyučovania cudzích jazykov v základných a stredných školách, realizovanému v rámci Operačného programu Vzdelávanie Štátnym pedagogickým ústavom, si učitelia 1. stupňa ZŠ doplnia kvalifikáciu o cudzí jazyk na úroveň B2 Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky a didaktiku cudzieho jazyka so zameraním na cieľovú skupinu detí.
18. V prípade, že by kvalifikovaní učitelia cudzích jazykov na 2. stupni ZŠ chceli učiť cudzí jazyk na 1. stupni ZŠ, rozšíria si v rámci vyššie uvedeného projektu kvalifikáciu o všeobecnú pedagogiku, t. j. pedagogicko-psychologické základy vyučovania cudzieho jazyka a didaktiku cudzieho jazyka pre cieľovú skupinu detí, t. j. pre žiakov mladšieho školského veku.
19. ŠIOV zabezpečuje:
  - a) priebežné vzdelávanie učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej výchovy so zameraním na rozširovanie pedagogických a odborných kompetencií v oblasti:
    - zavádzania nových a inovovaných študijných a učebných odborov do praxe,
    - metodiky tvorby učebníc a učebných materiálov, hodnotenia učebníc, prezentácie nových učebníc a ich využitia vo vyučovacom procese,
    - aplikovania informačných a komunikačných technológií vo vyučovaní odborných predmetov.

- b) školenia k zmenám a úpravám štátnych vzdelávacích programov na základe požiadaviek regionálnej školskej samosprávy (prípadne ďalších vzdelávacích inštitúcií).
20. ŠIOV organizuje odborné podujatia, semináre, školenia pre pedagógov a riaditeľov stredných škôl. Skúsenosti sú integrálnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu a vytvárajú možnosti zapojenia sa do projektov spolupráce.
  21. ŠIOV, odbor Slovenské centrum cvičných firiem každoročne organizuje semináre, školenia a konferenciu pre pedagógov a riaditeľov škôl zamerané na odborné vzdelávanie učiteľov cvičných firiem v oblasti zakladania a vedenia firiem, komunikácie, marketingu, personálneho tréningu – ľudských zdrojov, daní, poisťovníctva, ekonomiky a obchodnej korešpondencie. Cvičná firma zlepšuje v účastníkoch cieľových skupín schopnosť využívať odborné teoretické vedomosti v praxi a rozvíja podnikateľské zručnosti: schopnosť pracovať v tíme, schopnosť komunikovať, schopnosť tvorivo riešiť problémy, rozhodovať, robiť závery, kriticky a samostatne myslieť, inovovať – rozvíjať seba, podnecovať rozvoj iných a používanie najnovších informačných technológií.
  22. Pri organizovaní vzdelávacích podujatí zameraných na prácu s deťmi so ŠVVP, ako aj podujatí zameraných na rozvoj sociálnych spôsobilostí a tvorivosti pedagogických zamestnancov odporúčame spoluprácu MPC s Výskumným ústavom detskej psychológie a patopsychológie.
  23. Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie poskytuje pedagogickým zamestnancom špecializačné vzdelávanie Edukácia intelektovo nadaných detí v základnej škole a psychológom kurz Identifikácia intelektovo nadaných detí. Akreditácia podľa nových predpisov sa pripravuje.
  24. Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie poskytuje konzultácie pedagogickým zamestnancom v oblasti práce s rôznymi skupinami detí a žiakov (zo sociálne znevýhodneného prostredia, nadané deti a žiaci, školská pripravenosť a spôsobilosť, kariérové poradenstvo, školská integrácia žiakov so zdravotným znevýhodnením a i.). Bližšie informácie na www.vudpap.sk.
  25. Ponuky ďalšieho vzdelávania a supervízie pre pracovníkov CPPPaP bude Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie zverejňovať na svojej webovej stránke www.vudpap.sk.
  26. Odporúča sa riaditeľom škôl a školských zariadení pravidelne kontrolovať svoje e-mailové schránky z dôvodu zabezpečenia rýchlej a efektívnej komunikácie so zriaďovateľmi, priamo riadenými organizáciami v školstve a verejnosťou.

6 CELOŽIVOTNÉ VZDELÁVANIE

1. Celoživotné vzdelávanie zahŕňa školské vzdelávanie, ktorým sa získava stupeň vzdelania a ďalšie vzdelávanie, ktoré nadväzuje na stupeň vzdelania dosiahnutý v školskom vzdelávaní. Môžu ho zabezpečovať vzdelávacie inštitúcie ďalšieho vzdelávania a to školy, právnické osoby a fyzické osoby. Z uvedeného dôvodu je potrebné:
  - a) zamerať vzdelávacie aktivity na udržiavanie, zdokonaľovanie, dopĺňanie a rozširovanie už získaných vedomostí a kompetencií,
  - b) pri určovaní obsahu vzdelávacích aktivít zabezpečovaných v rámci celoživotného vzdelávania zamerať sa na aktuálne regionálne potreby trhu práce“.
2. Celoživotné vzdelávanie má byť zamerané predovšetkým na to, aby všetci mali základnú prípravu v oblasti kľúčových kompetencií (napr. ovládanie IKT, komunikácia v cudzom jazyku, schopnosť učiť sa) a získavania mäkkých zručností pre efektívnu sociálnu

komunikáciu (ako napr. zdokonalenie medziľudskej komunikácie, schopnosti prezentovať sa, zlepšenie interpersonálnych zručností, resp. projektové riadenie).

7 ÚČINNOSŤ

Pedagogicko-organizačné pokyny nadobúdajú účinnosť 1. septembra 2010.

Ján Mikolaj
podpredseda vlády a minister školstva SR
Bratislava 27. apríl 2010

Príloha č. 1

Všeobecne záväzné právne predpisy a pripravované všeobecne záväzné právne predpisy

Od vydania Pedagogicko-organizačných pokynov na školský rok 2009/2010 vstúpili do platnosti pre školy a školské zariadenia nasledujúce všeobecne záväzné právne predpisy, rezortné predpisy, metodické usmernenia a koncepcie, ktoré sú zverejnené na webovej stránke MŠ SR www.minedu.sk v sekcii Legislatíva:

Všeobecne záväzné právne predpisy

- a) Úplné znenie zákona č. 288/1997 Z. z. o telesnej kultúre a o zmene a o doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (vydané v Zbierke zákonov pod č. 28/2009 Z. z.),
- b) Zákon č. 37/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 462/2008 Z. z.,
- c) Zákon č. 179/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- d) Zákon č. 184/2009 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- e) Zákon č. 317/2009 o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- f) Zákon č. 568/2009 Z. z. o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- g) Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- h) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 29/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 630/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia,
- i) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 323/2009 Z. z. o určení limitov súm finančných prostriedkov na zabezpečenie štúdií v študijných programoch v externej forme štúdií na akademický rok 2010/2011,
- j) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 422/2009 Z. z., ktorým sa ustanovuje rozsah priamej vyučovacej činnosti a priamej výchovnej činnosti pedagogických zamestnancov,
- k) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 598/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 630/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 29/2009 Z. z.,
- l) Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 230/2009 Z. z., ktorou sa mení vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 291/2004 Z. z., ktorou sa určujú podrobnosti o spôsobe ustanovenia orgánov školskej samosprávy, o ich zložení, o ich organizačnom a finančnom zabezpečení,

- m) Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 231/2009 Z. z. o podrobnostiach o organizácii školského roka na základných školách, na stredných školách, na základných umeleckých školách, na praktických školách, na odborných učilištiach a na jazykových školách,
- n) Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 236/2009 Z. z. o školskom internáte,
- o) Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 269/2009 Z. z., ktorou sa mení vyhláška MŠ SR č. 319/2008 Z. z. o uznávaní náhrady maturitnej skúšky z cudzieho jazyka,
- p) Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 282/2009 o stredných školách,
- q) Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 306/2009 Z. z. o školskom klube detí, školskom stredisku záujmovej činnosti, centre voľného času, školskom hospodárstve a stredisku odbornej praxe,
- r) Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 308/2009 Z. z., ktorou sa mení vyhláška MŠ SR č. 306/2008 Z. z. o materskej škole,
- s) Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 330/2009 Z. z. o zariadení školského stravovania,
- t) Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 332/2009 Z. z. o podrobnostiach o kamerovom zabezpečovacom systéme (vypracovaná v spolupráci s Ministerstvom vnútra SR),
- u) Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 405/2009 Z. z., ktorou sa dopĺňa vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 319/2008 Z. z. o uznávaní náhrady maturitnej skúšky z cudzieho jazyka v znení vyhlášky č. 269/2009 Z. z.,
- v) Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 437/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné požiadavky pre jednotlivé kategórie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov,
- w) Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 445/2009 Z. z. o kontinuálnom vzdelávaní, kreditoch a atestáciách pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov.

Pripravované všeobecne záväzné právne predpisy

V súčasnosti sa pripravujú nasledujúce všeobecne záväzné právne predpisy a stratégie:

- a) Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov,
- b) Návrh nariadenia vlády SR, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 630/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia v znení neskorších predpisov
- c) Návrh vyhlášky MŠ SR, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MŠ SR č. 437/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné požiadavky pre jednotlivé kategórie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov.

Príloha č. 2

Rezortné predpisy

- a) Smernica č. 6/2009-R z 22. apríla 2009 o organizovaní plaveckého výcviku žiakov základných škôl,
- b) Smernica MŠ SR č. 9/2009-R z 25. júna 2009, ktorou sa určuje postup úhrady cestovných nákladov na dopravu žiakov základnej školy a základnej školy pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- c) Smernica č. 13/2009-R z 25. augusta 2009 o organizovaní, riadení a finančnom zabezpečení súťaží žiakov škôl,
- d) Smernica MŠ SR č. 18/2009-R z 20. októbra 2009, ktorou sa vydávajú kritériá na vypracovanie a posudzovanie programu kontinuálneho vzdelávania pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov na účely akreditácie,
- e) Smernica MŠ SR č. 19/2009-R z 20. októbra 2009, ktorou sa vydáva Rámcový program adaptačného vzdelávania,
- f) Smernica MŠ SR č. 20/2009-R z 30. novembra 2009 o obsahu jazykovej skúšky zo štátneho jazyka,
- g) Smernica MŠ SR č. 7/2010-R z 11. februára 2010, ktorou sa vydávajú vzory tlačív, na ktorých sa vydávajú osvedčenia o ukončení kontinuálneho vzdelávania a atestáciách pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov,
- h) Metodický pokyn č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy,
- i) Metodický pokyn č. 8/2009-R zo 14. mája 2009 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl v znení neskorších predpisov,
- j) Metodický pokyn č. 12/2009 – R z 27. augusta 2009, ktorým sa určuje postup škôl a školských zariadení pri vykonávaní podnikateľskej činnosti,
- k) Metodický pokyn č. 21/2009-R z 22. decembra 2009 na klasifikáciu a hodnotenie žiakov základných umeleckých škôl,
- l) Metodické usmernenie č. 4/2009-R z 11. februára 2009 k zavedeniu jednotného postupu škôl, školských zariadení a vysokých škôl pri vzniku registrovaného školského úrazu a pri evidencii nebezpečných udalostí,
- m) Metodické usmernenie č. 16/2009-R z 27. augusta 2009, ktorým sa mení a dopĺňa metodické usmernenie č. 12/2008 zo 6. októbra 2008 k realizácii nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 339/2008 Z. z. o poskytovaní pomoci na podporu spotreby mlieka a mliečnych výrobkov pre deti v materských školách, pre žiakov na základných školách a pre žiakov na stredných školách znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 342/2009 Z. z.,
- n) Metodický pokyn č. 1/2010-R z 12. januára 2010 na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia ISCED -1,
- o) Metodický pokyn č. 2/2010-R z 12. januára 2010 na hodnotenie žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym ISCED – 1 primárne vzdelávanie,
- p) Metodický pokyn č. 3/2010-R z 12. januára 2010 na hodnotenie žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia ISCED -1,
- q) Metodický pokyn č. 4/2010-R z 12. januára 2010 na hodnotenie žiakov praktických škôl,

- r) Metodický pokyn č. 5/2010-R z 12. januára 2010 na hodnotenie žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia ISCED -1,
- s) Metodický pokyn č. 6/2010-R z 12. januára.2010 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov odborných učilíšť,
- t) Metodické usmernenie č. 9/2010-R z 15. marca 2010 o overovaní odbornej spôsobilosti žiakov stredných odborných škôl na vykonávanie činnosti na technických zariadeniach elektrických ako elektrotechnik.

Príloha č. 3

Koncepcie a stratégie

- a) Koncepcia v oblasti predškolskej výchovy v nadväznosti na prípravu detí na vstup do základnej školy,
- b) Koncepcia výchovy a vzdelávania národnostných menšín,
- c) Koncepcia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania,
- d) Koncepcia vyučovania cudzích jazykov v materských školách a na 1. stupni základných škôl (primárne vzdelávanie) v súlade s filozofiou materinský jazyk + 2,
- e) Implementácia stratégie vzdelávania vo finančnej oblasti a manažmentu osobných financií – Národný štandard finančnej gramotnosti pre jednotlivé stupne dosiahnutého vzdelania,
- f) Koncepcia environmentálnej výchovy a vzdelávania na všetkých stupňoch škôl v Slovenskej republike a v systéme celoživotného vzdelávania a na ňu nadväzujúci Akčný plán výchovy a vzdelávania k TUR v SR,
- g) Stratégia informatizácie regionálneho školstva,
- h) Koncepcia rozvoja informačných systémov verejnej správy za rezort školstva,
- i) Stratégia informatizácie spoločnosti na roky 2009 – 2013,
- j) Národná stratégia Slovenskej republiky pre digitálnu integráciu,
- k) Koncepcia informatiky a informatizácie školstva,
- l) Akčný plán k stratégii informatizácie regionálneho školstva,
- m) Hodnotenie systému vzdelávacích poukazov,
- n) Národný akčný plán pre deti na roky 2009 – 2012,
- o) Národný program duševného zdravia na roky 2008 – 2010,
- p) Národná protidrogová stratégia na obdobie 2009 – 2012,
- q) Národný program prevencie HIV/AIDS v SR na roky 2009 – 2012,
- r) Koncepcia rozvoja domovov mládeže a zariadení školského stravovania,
- s) Aktualizácia Programu ozdravenia výživy obyvateľov SR,
- t) Národný program starostlivosti o deti a dorast,
- u) Národný program prevencie obezity,
- v) Národný plán výchovy k ľudským právam 2005 – 2014.

Príloha č. 4

Zoznam súťaží detí a žiakov materských škôl, základných škôl, základných umeleckých škôl, stredných škôl a špeciálnych škôl v SR v školskom roku 2010/2011

Predmetové olympiády a celoštátne súťaže, ktorých vyhlasovateľom je MŠ SR (zabezpečené Iuventou)

Názov súťaže	Súťaž určená žiakom
Biologická olympiáda	ZŠ, SŠ
Dejepisná olympiáda	ZŠ, SŠ
Fyzikálna olympiáda*	ZŠ, SŠ
Geografická olympiáda	ZŠ, SŠ
Chemická olympiáda	ZŠ, SŠ
Matematická olympiáda*	ZŠ, SŠ
Olympiáda v informatike*	SŠ
Olympiáda v anglickom jazyku	ZŠ, SŠ
Olympiáda vo francúzskom jazyku	ZŠ, SŠ
Olympiáda ľudských práv	SŠ
Olympiáda v nemeckom jazyku	ZŠ, SŠ
Olympiáda v ruskom jazyku	ZŠ, SŠ
Olympiáda v španielskom jazyku	SŠ
Olympiáda zo slovenského jazyka a literatúry	ZŠ, SŠ
Projekt Európa v škole	ZŠ, SŠ
Pytagoriáda	ZŠ
Turnaj mladých fyzikov	SŠ
Technická olympiáda	ZŠ, OG

*súčasťou súťaží sú korešpondenčné semináre pre študentov stredných škôl z matematiky, fyziky a informatiky

Termínovník všetkých kôl týchto súťaží zostavuje IUVENTA. Financovanie celoštátnych kôl zabezpečuje IUVENTA, financovanie nižších kôl týchto súťaží je zabezpečené prostredníctvom rozpočtov krajských školských úradov. Všetky informácie o súťažiach, spolu s organizačnými poriadkami a metodickými pokynmi, nájdete na webovej stránke www.olympiady.sk.

Predmetové olympiády a celoštátne súťaže, ktorých vyhlasovateľom je MŠ SR (zabezpečené ŠIOV)

Názov súťaže	Súťaž určená žiakom
Súťaže cvičných firiem	SŠ
Odborná súťaž zručnosti „Skills Slovakia“ Mladý mechatronik*	SŠ
Odborná súťaž zručnosti „Skills Slovakia“ kuchár, cukrár	SŠ
Odborná súťaž zručnosti „Skills Slovakia“ aranžér kvetín	SŠ
Odborná súťaž zručnosti „Skills Slovakia“ zlatník	SŠ
Odborná súťaž zručnosti „Skills Slovakia“ odborov autoopravár	SŠ
Odborná súťaž zručnosti „Skills Slovakia“ stavebníctvo	SŠ
Odborná súťaž zručnosti „Skills Slovakia“ kaderník/čka*	SŠ

Odborná súťaž zručnosti „Skills Slovakia“ kozmetička – vizážistka	SŠ
Stredoškolská odborná činnosť*	SŠ
Súťaž Mladý farmár (<i>Súťaž o mlieku</i>)	SŠ
Súťaž žiakov stredných škôl v spracovaní informácií na počítači **	SŠ
Súťaž ENERSOL SK – využitie alternatívnych zdrojov energie	SŠ
ZENIT v elektronike **	SŠ
ZENIT v programovaní **	SŠ
ZENIT v strojárstve	SŠ
IPM STUDENT AWARD	SŠ

*súčasťou súťaží sú semináre a školenia pre pedagogických zamestnancov škôl,

**súčasťou súťaží sú sprievodné tréningy a letné školy pre žiakov.

Termínovník všetkých kôl týchto súťaží zostavuje ŠIOV. Financovanie celoštátnych kôl zabezpečuje ŠIOV, financovanie nižších kôl týchto súťaží je zabezpečované prostredníctvom rozpočtov krajských školských úradov. Všetky informácie o súťažiach, spolu s organizačnými poriadkami a metodickými pokynmi, nájdete na webovej stránke www.siov.sk odkaz Odborná tvorivosť.

Ostatné súťaže

Názov súťaže	Súťaž určená žiakom
Aplikovaná ekonómia	SŠ
Bábkulienska	MŠ
Bohúňová paleta Dolný Kubín	ZUŠ
Celoslovenská spevácka súťaž v sólovom speve populárnej piesne žiakov základných umeleckých škôl – Bojnická perla	ZUŠ
Celoslovenská gitarová súťaž Bojnice	ZUŠ
Celoslovenská súťažná prehliadka pop-rockových a džezových skupín žiakov	ZUŠ
Celoslovenská súťaž výtvarných prác detí a mládeže „SLOVENSKO – KRAJINA V SRDCI EURÓPY“	ZŠ, ZUŠ, SŠ
Celoslovenská klavírna súťaž „Klavír 20. a 21. storočia.“	ZUŠ
Celoštátna súťaž v balení darčiekov	SŠ
Cena Andreja Chudobu	ZŠ, SŠ
Čarovná flauta – Nižná	ZUŠ
Talenty pre Európu	ZUŠ
Detský umelecký festival – Banská Bystrica	ZUŠ
Detský výtvarný a literárny Trenčín	ZUŠ, 8-ročné gymnázia
Dni Mihálya Tompu	ZŠ, SŠ s VJM
Dobré slovo	ZŠ, SŠ s VJM
Dúha Stará Ľubovňa	MŠ, ZŠ, ZUŠ
Dúhový kolotoč	MŠ
Duchnovičov Prešov	ZŠ, SŠ s VJR
Festival Eugena Suchoňa v Pezinku	ZUŠ
Festival drámy a umeleckého slova	ZŠ, SŠ s VJU
Festival moderného tanca – celoslovenský súťažný festival v tanečných choreografiách pre žiakov základných umeleckých škôl	ZUŠ

Historická súťaž zo slovenských dejín	SŠ
Hnúšťanský akord	ZUŠ
Hudobný festival I. Ballu Dolný Kubín	ZUŠ
Husľová dielňa Žilina	ZUŠ
Hviezdička – súťaž žiakov základných škôl v interpretácii pôvodných detských piesní	ZŠ
Hviezdoslavov Kubín	ZŠ, SŠ
INFOPROG	SŠ s VJM
Jókaiho dni	SŠ s VJM
Karpatská kotlina 2008	ZŠ, SŠ s VJM
Košove Ladce	ZŠ, SŠ
Kráľove Šahy	ZŠ, SŠ, ZUŠ
Kreativita mladých grafikov	SŠ
Kukučínová literárna Revúca	ZŠ, SŠ
Liečivé rastliny	ZŠ
Literárny Kežmarok	ZŠ, SŠ
Medzinárodná akordeónová súťaž Poprad	ZUŠ
Medzinárodná spevácka súťaž Imricha Godina Vrábľa	ZŠ, SŠ, ZUŠ
Medzinárodná súťaž v minifutbale	ZŠ
Medzinárodná klavírna súťaž – Košice	ZUŠ
Medzinárodná výtvarná internetová súťaž Považská Bystrica	ZUŠ
Medzinárodný festival v sólovej a komornej hre na akordeóne žiakov základných umeleckých škôl a študentov vysokých škôl z fakúlt humanitného zamerania „EUROMUSETTE a GOLDENTANGO“	ZUŠ a študenti VŠ
Medzinárodná interpretačná súťaž v slovenskej tvorbe pre žiakov základných umeleckých škôl – Rajecká hudobná jar	ZUŠ
Metamorfózy dreva	SŠ
Mládež a odkaz A. Dubčeka	ZŠ, SŠ
Mládež spieva	ZŠ
Mladí klaviristi	ZUŠ
Módna línia mladých	SOŠ
MUSICA ARVENZIS	ZUŠ, konzervatóriá
Musica Camerata Ján Albrecht	ZUŠ
Na bicykli bezpečne	ZŠ
Nenápadní hrdinovia v zápase s komunizmom	ZŠ, SŠ
Pátranie po predkoch, alebo Poznaj svoju minulosť	ZŠ, SŠ
Pekná maďarská reč	ZŠ, SŠ s VJM
Piano v modernom rytme – celoslovenská súťaž modernej hudby pre žiakov základných umeleckých škôl	ZUŠ
Podnikanie v cestovnom ruchu	SŠ
Podunajská jar	ZŠ s VJM
Poznaj slovenskú reč	ZŠ, SŠ s VJM
Praktická matematika	SOŠ
Prečo mám rád slovenčinu	ZŠ
Prednes poézie a prózy v nemeckom jazyku	ZŠ s VJM
Prehliadka mladých gitaristov	ZUŠ
PRO SLAVIS	MŠ, ZŠ, SŠ

Rómsky hlások	ZŠ, SŠ
Schneiderova Trnava	ZUŠ
Slávik Slovenska	ZŠ, ZUŠ
Spotrebiteľská výchova žiakov	ZŠ, SŠ
Supertrieda	ZŠ, SŠ
Súťaž mladých prírodovedcov	ZŠ, SŠ s VJM
Súťaž mladých matematikov	SŠ s VJM
Súťaž mladých zdravotníkov prvej pomoci	ZŠ, SŠ
Súťaž mladých záchranárov CO	ZŠ, SŠ
Súťaž študentov konzervatórií v hre na organe, na plechové dychové nástroje, skladateľov v skladbe, v speve, v hre na gitaru a harfu a koncert víťazov	konzervatóriá
Súťaž žiakov ZUŠ na Slovensku v hre na keyboarde	ZUŠ
Súťaž o najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice	ZŠ, SŠ
Súťaže Katedry	ZŠ, SŠ s VJM
Svet okolo nás	MŠ
Šaliansky Matko J. C. Hronského – celoslovenská súťaž v prednese slovenských povestí	ZŠ
Štúrov Zvolen	ZŠ, SŠ
Štúrovo pero	SŠ
Talent Revúca	ZUŠ
Ukážem, čo viem	ZŠ s VJM
Výtvarné alternatívy	ZUŠ
Zlatá krajina	MŠ
Zlatá priadka	ZŠ

Poznámka: Súťaže detí materských škôl, žiakov základných škôl, základných umeleckých škôl a stredných škôl sú vyhlasované MŠ SR. Sú realizované formou predmetových súťaží, športových súťaží, literárnych a umeleckých súťaží a prehliadok tvorivosti. Súťaže majú zväčša postupový charakter a končia sa celoštátnym kolom alebo medzinárodnou súťažou. Sprievodným programom súťaží môžu byť prednášky, semináre, prehliadky prác a iné aktivity pre pedagogických zamestnancov, žiakov a deti. Spolu vyhlasovateľom celoštátnych súťaží môžu byť so súhlasom MŠ SR aj ďalšie právnické osoby.

Na základe záverov Národnej konferencie o školskom športe (november, 2009) pripraví Celoštátna komisia športových súťaží žiakov MŠ SR nový program športových súťaží žiakov, ktorý bude realizovaný od 1. 9. 2010. Zoznam športových súťaží zverejní MŠ SR do 30. 6. 2010 na webovej stránke www.minedu.sk, v menu „Šport“ – „Športovanie detí a mládeže mimo vyučovania“ a na webovej stránke športových súťaží žiakov, ktorú MŠ SR pripravuje.“

Kalendár – program školských športových súťaží (ďalej len „ŠŠS“) zostavuje Celoštátna komisia športových súťaží. ŠŠS sú dobrovoľné a z vyššie uvedenej ponuky súťaží si kraje môžu zostaviť program ŠŠS podľa záujmu žiakov a žiačok základných škôl a stredných škôl alebo podľa tradícií regiónu. Financovanie ŠŠS na celoštátnej úrovni zabezpečuje MŠ SR a iní partneri, na regionálnej úrovni krajské školské úrady.

Celoštátne športové súťaže žiakov, na ktoré MŠ SR poskytlo dotáciu zo štátneho rozpočtu národným športovým zväzom:

Druh športovej súťaže:	Subjekt:	Súťaž určená:
Školská liga v basketbale	Slovenská basketbalová asociácia	žiaci a žiačky ZŠ a SŠ

Návrat gymnastiky na ZŠ a BUĎ FIT s gymnastikou	Slovenská gymnastická federácia	žiaci a žiačky ZŠ
Street Hockey školská liga	Slovenská hokejbalová únia	žiaci a žiačky ZŠ
Minivolejbal a pohybové hry vo volejbale	Slovenská volejbalová federácia	žiaci a žiačky ZŠ
Hľadáme nového Jozefa Plachého, Zo školských lavíc do Atletickej haly Elán	Slovenský atletický zväz	žiaci a žiačky ZŠ
M-SR nepočujúcich žiakov vo futsale, plávaní a v stolnom tenise	Slovenský deaflympijský výbor	žiaci do 16 rokov
Olympijské festivaly detí a mládeže Slovenska	Slovenský olympijský výbor	deti MŠ od 5 rokov, žiaci a žiaci ZŠ, žiaci a žiačky SŠ
Vedomostná súťaž o olympizme	Slovenský olympijský výbor	žiaci a žiačky ZŠ
Školské športové súťaže v streľbe	Slovenský strelecký zväz	žiaci a žiačky ZŠ a SŠ
Šachová liga	Slovenský šachový zväz	žiaci a žiačky ZŠ, SŠ
M-SR v pasovačke	Slovenský zápasnícky zväz	žiaci a žiačky ZŠ
Začni s bedmintonom	Slovenský zväz bedmintonu	žiaci a žiačky ZŠ
Školské súťaže žiakov a žiačok v bedmintonu	Slovenský zväz bedmintonu	žiaci a žiačky ZŠ a osemročných gymnázií
Národná cyklistická súťaž o pohár olympijského víťaza Antona Tkáča	Slovenský zväz cyklistiky	žiaci a žiačky ZŠ
Celoslovenská školská floorbalová liga	Slovenský zväz floorbalu	žiaci a žiačky ZŠ a SŠ
Liga školských družstiev v orientačnom behu	Slovenský zväz orientačných športov	žiaci a žiačky ZŠ a SŠ
Sokolský štvorboj a Zdatné deti	Sokol na Slovensku	žiaci a žiačky ZŠ
M-SR v športovo-brannej všestrannosti a v brannom viacboji	Zväz technických športov pre všetkých	žiaci a žiačky ZŠ a SŠ
Stolný tenis do škôl	Slovenský stolnotenisový zväz	žiaci a žiačky ZŠ a SŠ
Športové hry telesne postihnutých žiakov – celoštátne finále	Slovenský zväz telesne postihnutých športovcov	špeciálne školy
Národné atletické a plavecké preteky špeciálnych olympiád	Slovenské hnutie špeciálnych olympiád	špeciálne školy
Festivaly v minihádzanej	Slovenský zväz hádzanej	žiaci a žiačky ZŠ
Celoslovenské súťaže vo futsale	Slovenský futsal	žiaci ZŠ a SŠ
Silná ruka stredoškôľakov	Slovenská asociácia pretláčania rukou	žiaci a žiačky SŠ
Leto s kajakom	Slovenský zväz rýchlostnej	žiaci a žiačky ZŠ

	kanoistiky	
Squash pre všetky deti	Slovenská squashová asociácia	žiaci a žiačky ZŠ
Tenis do škôl	Slovenský tenisový zväz	žiaci a žiačky ZŠ

Výška dotácie na vyššie uvedené športové súťaže je zverejnená na webovej stránke www.minedu.sk. Podrobnejšie informácie o športových súťažiach učených pre základné a stredné školy sú zverejnené na webových stránkach národných športových zväzov. Webové stránky sú zverejnené na www.sportslovakia.sk.

Zoznam súťaží materských škôl, základných škôl a stredných škôl, ktorých organizátorom sú cirkevné a súkromné školy

Názov súťaže	Súťaž určená žiakom
„...a Slovo bolo u Boha...“ – recitačná súťaž	ZŠ a SŠ
Biblická olympiáda – predmetová olympiáda	ZŠ a SŠ
Biblická olympiáda z evanjelického a. v. náboženstva a náboženskej výchovy	ZŠ a SŠ
„Dielo Tvojich rúk“ – výtvarná, hudobná a literárno-dramatická súťaž	MŠ, ZŠ, ZUŠ a SOŠ s výtvarným zameraním
DilongStar – spevácka súťaž	ZŠ a osemročné gymnáziá
Prehliadka umeleckých zručností	hluchoslepé deti
Ruské slovo – prednes pôvodnej poézie a prózy, hraného slova a spevu v ruskom jazyku	ZŠ a SŠ
Slovom o tvojej láske – recitačná súťaž	cirkevné ZŠ
Športové hry cirkevných škôl	cirkevné ZŠ
Talent, umenie, kumšt	ZŠ, ZUŠ a SŠ
Veselé pastelky Stellky – výtvarná súťaž	súkromné MŠ

Celoštátne súťaže žiakov špeciálnych škôl a špeciálnych výchovných zariadení

Olympiáda tvorivosti detí reedukačných center a diagnostických centier
Súťaž žiakov odborných učilíšť a detí reedukačných center v stolnom tenise
Súťaž žiakov so sluchovým postihnutím v minifutbale s medzinárodnou účasťou
Súťaž žiakov so sluchovým postihnutím v matematike a slovenskom jazyku
Súťaž žiakov so sluchovým postihnutím v prírodopise a chémii
Súťaž žiakov odborných učilíšť v prednese
Súťaž zručnosti žiakov odborných učilíšť v odbore murár
Súťaž zručnosti žiakov odborných učilíšť v odbore strojár
Súťaž zručnosti žiakov odborných učilíšť v odbore cukrár
Súťaž zručnosti žiakov odborných učilíšť v odbore krajčír
Súťaž zručnosti žiakov odborných učilíšť v odbore záhradník
Súťaž zručností žiakov odborných učilíšť v odbore obchodná prevádzka
Súťaž zručností žiakov odborných učilíšť v odbore služby a domáce práce
Súťaž zručností žiakov odborných učilíšť v odbore maliar
Súťaž zručnosti žiakov odborných učilíšť – ošetrovateľská starostlivosť
Športové hry reedukačných centier a diagnostických centier pre dievčatá nad 15 rokov
Športové hry reedukačných centier a diagnostických centier pre chlapcov do 15 rokov
Športové hry reedukačných centier a diagnostických centier pre chlapcov nad 15 rokov
Športové hry žiakov odborných učilíšť
Športové hry základných škôl pre žiakov so zrakovým postihnutím

Športové hry stredných škôl pre žiakov so zrakovým postihnutím
Športové hry základných škôl a stredných škôl pre žiakov s telesným postihnutím
Športové hry základných škôl pre sluchovo postihnutých
Športové hry základných škôl pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou
Halový futbalový turnaj špeciálnych škôl pre žiakov od 10 do 16 rokov – Putovný pohár integrácie
Spevážka súťaž špeciálnych škôl pre žiakov so zdravotným znevýhodnením – Husľový kľúčik
Súťaž žiakov ŠŠ a ZŠ vo futbale Turnaj integrácie
Súťaž žiakov špeciálnych škôl v prednese poézie a prózy Gaňova Tarnava
Zimné športové hry pre žiakov so sluchovým postihnutím
Festival záujmovo umeleckej činnosti sluchovo postihnutých detí

Príloha č. 5

Program celoživotného vzdelávania

Dňa 1. januára 2007 sa SR zapojila do nového vzdelávacieho programu Európskej únie s názvom Program celoživotného vzdelávania, ktorý bol schválený rozhodnutím Európskeho parlamentu a rady č. 1720/2006/ES z 15. novembra 2006, ktorým sa ustanovuje akčný program v oblasti celoživotného vzdelávania

(http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/sk/oj/2006/l_327/l_32720061124sk00450068.pdf).

Program celoživotného vzdelávania bude vo všetkých účastníckych krajinách, a teda aj v SR, implementovaný v rokoch 2007 – 2013. Je zameraný najmä na posilnenie spolupráce a mobility vo vzdelávaní a odbornej príprave. Väčšia časť aktivít (približne 80 %) je presunutá na decentralizovanú, t. j. národnú úroveň. V praxi to znamená, že podávanie, hodnotenie a výber projektov a prihlášok na granty bude prebiehať prostredníctvom Národnej kancelárie Programu celoživotného vzdelávania www.saaic.sk.

MŠ SR je hlavným koordinátorom a zohráva významnú úlohu v oblasti riadenia a implementácie komunitárneho programu do praxe. Je odborným garantom na národnej úrovni, zodpovedá za stanovovanie národných priorít a napĺňanie cieľov programu. MŠ SR ako národná autorita zároveň nominuje zástupcov a expertov do riadiacich orgánov programu na národnej úrovni, členov výborov a pracovných skupín v Európskej komisii a riadi národnú kanceláriu programu.

Národná kancelária Programu celoživotného vzdelávania je zodpovedná za samotnú implementáciu programu v praxi a zároveň úzko spolupracuje s MŠ SR.

Program je rozdelený do nasledovných sektorových podprogramov:

- Program Comenius – je prioritne určený žiakom a učiteľom od materských škôl po všetky typy stredných škôl. Pre jednotlivcov poskytuje možnosti zúčastňovať sa rôznych typov mobility a školám a iným organizáciám zodpovedným za školské vzdelávanie umožní zapájať sa do partnerstiev a projektov.
- Program Erasmus – je určený pre oblasť formálneho vysokoškolského vzdelávania a odborného vzdelávania a prípravy na terciárnom stupni. Okrem iných aktivít podporuje najmä mobility vysokoškolských študentov a vysokoškolských pedagógov.
- Program Leonardo da Vinci – sa zaoberá oblasťou odborného vzdelávania a prípravy. V rámci neho bude možné uskutočňovať stáže a výmeny zamerané na profesijný rozvoj, ako aj rozvíjať projektové partnerstvá v oblasti odborného vzdelávania a prípravy.

- Program Grundtvig – sa venuje potrebám vzdelávania dospelých a prostredníctvom mobilit, projektov, partnerstiev a tematických sietí môže pomáhať dospelým pri zvyšovaní ich vedomostí a zručností.

Program celoživotného vzdelávania má aj tzv. centralizované časti, v ktorých za podávanie, hodnotenie, výber projektov a ich finančné zabezpečenie zodpovedá Európska komisia v Bruseli.

Ide o:

- Prierezový program – je orientovaný na spoluprácu a inovácie v oblasti politiky celoživotného vzdelávania, podporu výučby jazykov, na podporu vyučovania s využitím IKT a šírenie a využívanie výsledkov akcií podporovaných v rámci celého programu.
- Program Jean Monnet – je zameraný na podporu inštitúcií a aktivít v oblasti európskej integrácie vo vysokoškolskom vzdelávaní. Podporuje aj také európske organizácie ako Európsky univerzitný inštitút, Európsky inštitút verejnej správy, College of Europe a podobne.

Program celoživotného vzdelávania vychádza z pozitívnych skúseností získaných v rámci druhej fázy komunitárnych programov Sokrates a Leonardo da Vinci a pokrýva všeobecné vzdelávanie a odborné vzdelávanie a prípravu.

Program celoživotného vzdelávania je jedným z najefektívnejších nástrojov spolupráce vo vzdelávaní v európskom kontexte. Okrem členských štátov Európskej únie sa doň zapojili aj krajiny európskeho hospodárskeho priestoru (Nórsko, Island a Lichtenštajnsko) a kandidátska krajina Turecko. Účasť na programe bude po splnení istých špecifických podmienok otvorená aj pre krajiny západného Balkánu a Švajčiarsko.

Príloha č. 6

MŠ SR a štrukturálne fondy Európskej únie v programovom období 2007-2013

Projektová činnosť v národných projektoch

Európsky sociálny fond (ďalej len „ESF“) je zameraný na rozširovanie možnosti zamestnania a zvyšovanie geografickej a profesijnej mobility pracovníkov v Spoločenstve a uľahčovanie ich adaptácie na priemyselné zmeny a zmeny vo výrobných systémoch. ESF pomáha rozvíjať zamestnanosť podporovaním zamestnateľnosti, obchodného ducha, rovnakých príležitostí a investovaním do ľudských zdrojov.

Úloha MŠ SR v procese čerpania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov Európskej únie v programovom období 2007-2013

MŠ SR plní na základe uznesenia vlády SR č. 832 z 8. októbra 2006 úlohu riadiaceho orgánu (ďalej len „RO“) pre dva programové dokumenty – pre *Operačný program Vzdelávanie* (ďalej len „OP Vzdelávanie“) a *Operačný program Výskum a vývoj*.

Z hľadiska možnosti čerpania prostriedkov štrukturálnych fondov je pre oblasť vzdelávania v regionálnom školstve relevantný OP Vzdelávanie.

Funkciu RO pre OP Vzdelávanie vykonáva sekcia európskych záležitostí – *odbor pre OP Vzdelávanie a sekcia ekonomiky pre štrukturálne fondy Európskej únie* – *odbor pre oprávnenosť výdavkov štrukturálnych fondov Európskej únie a odbor metodiky, technickej asistencie, štátnej pomoci a vykazovania*. RO je v programovom období 2007-2013 zodpovedný za implementáciu **národných projektov**. Ide o veľké, komplexné projekty vyplývajúce priamo z legislatívy resp.

konceptných dokumentov. Výber, schvaľovanie a implementácia národných projektov je v kompetencii MŠ SR ako RO.

Agentúra MŠ SR pre štrukturálne fondy Európskej únie (ďalej len „agentúra“)

Agentúra bola zriadená k 1. januáru 2007 ako štátna rozpočtová priamoriadená organizácia MŠ SR. Agentúra plní úlohu sprostredkovateľského orgánu pod riadiacim orgánom pre OP Vzdelávanie a pre OP Výskum a vývoj. Agentúra je zodpovedná za vyhlasovanie výziev na podávanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok a následnú implementáciu dopytovo orientovaných projektov. Dopytovo orientované projekty sú pripravované priamo v regiónoch – projekty adresujúce potreby cieľových skupín v konkrétnom regióne. Prijímateľmi sú predovšetkým základné školy, stredné školy, vysoké školy, miestna samospráva, samosprávne kraje, regionálne partnerstvá, vzdelávacie inštitúcie, zamestnávateľia a iné oprávnené subjekty.

Aktuálne informácie ohľadne vyhlasovaných výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok je možné nájsť na www.asfeu.sk.

OP Vzdelávanie je zverejnený na <http://www.minedu.sk/index.php?lang=sk&rootId=957>.
Programový manuál k OP Vzdelávanie je zverejnený na <http://www.minedu.sk/index.php?lang=sk&rootId=957>.